БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 154 (17.138). • 7 июль 1978 йил, жума • Баҳоси 2 тийин

ВАТАН МУКОФОТЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев 6 июль куни Кремлда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. В. Шчербицкийга ва СССР соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари Е. И. Чазовга Ватаннинг мукофотларини топширди.

Мукофотларни топшириш вақтида ўртоқ Л. И. Брежнев нутқ сўзлади. У ҳозир бўлганларга мурожаат қилиб, бундай деди:

Азиз ўртоқлар!

Мен қувончли бурчни бажаришим: бизнинг жанговар ўртоғимиз, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Владимир Васильевич Шчербицкийга Октябрь Революцияси орденини, шунингдек Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари, академик, профессор Евгений Иванович Чазовга Ленин ордени ҳамда «Ўроқ ва Болға» Олтин медалини топширишим керак.

Азиз Владимир Васильевич, ленинчи партиямиз ва совет халқи бахт-саодати йўлидаги катта ва муваффақиятли меҳнатингиз учун Ватан Сизни кўпгина юксак мукофотлар билан тақдирлади. Сизнинг 60 йиллигингиз муносабати билан ҳамда партия ва давлат олдидаги катта хизматларингиз учун бугун топширилаётган мукофот шонли Улуғ Октябрь номи билан аталган. сизга бугун шу мукофотни топшира туриб. чин юракдан қутлайман ва коммунизм қуришдан иборат муштарак улуғ ишимизда янги шонли ғалабалар тилайман.

Совет соғлиқни сақлаш системасининг таниқли арбобларидан бири, қадрдон дўстимиз Евгений Иванович Чазовни Ватан тақдирлаган юксак мукофотга келганда эса, бу — унинг кишн фаолиятидаги энг инсонпарвар соҳа — халқ соғлиғини сақлаш соҳасидаги шубҳасиз жуда катта хизматлари, медицина назариётчиси ва даволовчи мутахассис сифатидаги ва албатта, соғлиқни сақлаш системамиз соҳасидаги катта ташкилотчи сифатидаги хизматларининг эътироф этилганлигидир. Ҳурматли Евгений Иванович, қутловларимни ва янги катта муваффақиятлар истаб билдирган самимий тилакларимни қабул қилгайсиз.

Сўзга чиққан ўртоқ В. В. Шчербицкий билан ўртоқ Е. И. Чазов уларнинг меҳнатларига юксак баҳо берганликлари учун Коммунистик партияга, унинг ленинчи Марказий Комитетига, Совет давлатига, шахсан Леонид Ильич Брежневга сидқидилдан миннатдорчилик изҳор қилдилар. Улар бутун куч ва билимимизни Коммунистик партия ишига, совет халқига, мамлакатимизда коммунистик жамият қуришга хизмат қилишга бағишлаймиз, деб ваъда бердилар.

Мукофотларни топшириш маросимида ҳозир бўлган партия ва давлат арбоблари мукофотланганларни сидқидилдан табриклаб, уларга социалистик Ватан фаровонлиги йўлида янгидан-янги муваффақиятлар тиладилар.

(ТАСС).

ТИНЧЛИК ЙЎЛИДА, ХАЛҚ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

Тўққизинчи чақириқ СССР Олий Советининг тўққизинчи сессияси

Совет халқининг тинчликка ва бунёдкорликка интилаётганлиги тўққизинчи чақириқ СССР Олий Совети тўққизинчи сессиясининг ишларида яққол намоён бўлди. Сессия социалистик демократиянинг тантанасини зўр куч билан намойиш қилди. Депутатлар СССР Конституциясига, партия XXIV ва XXV съездлари ҳамда КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорларига мувофиқ ишлаб чиқилган СССР Қонунлари лойиҳаларини манфаатдорлик, ишчанлик билан атрофлича муҳокама қилмоқдалар. Депутатлар жамиятимиз ва унинг экономикаси тез ривожланиши. Совет Иттифоқи халқаро обрў-эътиборининг мустаҳкамланиши СССР тинчликсевар сиёсатининг халқаро муносабатлар ривожига таъсири кучайганлиги туфайли совет қонунчилиги такомиллашганлигини уқтириб ўтдилар.

Бутун мамлакат КПСС Марказий Комитетининг куни кеча бўлиб ўтган Пленуми қарорларини, Пленумда «СССРнинг қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тўғрисида» ўртоқ Л. И. Брежневнинг қилган докладини зўр мамнуният билан кутиб олди. Совет кишилари партия ва ҳукуматнинг ғоят муҳим тармоқни ривожлантириш тўғрисида, халқ фаровонлиги тўғрисида қилаётган яна бир меҳрибонлигига жавобан сиёсий активликни кучайтирмоқдалар ва меҳнатда ғайрат-шижоат кўрсатмоқдалар.

6 июль эрталаб соат 10 да Катта Кремль саройига СССР Олий Совети Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг қўшма мажлиси бошланди.

Депутатлар ва меҳмонлар **Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаев, А. Я. Пельше, Г. В. Романов, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, В. В. Шчербицкий, Г. А. Алиев, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, П. М. Машеров, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, К. У. Черненко, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, Я. П. Рябов, К. В. Русаков** ўртоқларни ўринларидан туриб гуллурос давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Палаталарнинг қўшма мажлисини Иттифоқ Советининг раиси депутат **А. П. Шитиков** очди.

СССРнинг халқаро шартномаларини тузиш, ижро этиш ва денонсация қилиш тартиби тўғрисидаги Қонун лойиҳаси ҳақида СССР ташқи ишлар министри депутат **А. А. Громико** доклад қилди.

Шундан кейин СССРнинг халқаро шартномаларини тузиш, ижро этиш ва денонсация қилиш тартиби тўғрисида СССР Қонуни лойиҳаси юзасидан Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссиясининг раиси, депутат **Б. Н. Пономарев** Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг ташқи ишлар комиссиялари ва Қонун лойиҳалари тайёрлаш комиссиялари номидан қўшимча доклад қилди.

СССР Олий Советининг ушбу сессиясида «СССРнинг халқаро шартномаларини тузиш, ижро этиш ва денонсация қилиш тартиби тўғрисида»ги Қонун лойиҳасининг муҳокама қилиниши, — деди у, — мамлакатимиз давлат ҳокимияти олий органининг фаолиятида ташқи сиёсат масалалари жуда муҳим ўринни эгаллаётганлигини яққол исбот этади.

СССР Конституциясида ленинча ташқи сиёсатга. унинг мақсадлари ва принципларига чуқур асосланган ҳар тарафлама таъриф берилган. Мамлакатимизнинг халқаро майдонда 60 йил давомидаги амалий фаолияти бу сиёсатнинг ҳаётий кучга эга эканлигини, самарадорлигини. чинакам халқчил, инсонпарварлик руҳида эканлигини тасдиқлади.

Ушбу Қонун лойиҳаси, муҳим давлат қарорларини тайёрлаш учун белгиланган демократик процедурага тамомила мувофиқ равишда пухта ишлаб чиқилди. СССРнинг тузадиган шартномалари умуман ўзининг йўналиши жиҳатидан, шунингдек унинг айрим моддалари ҳам совет ташқи сиёсатининг асосий йўлига мувофиқдир, — деди сўзини давом эттириб Б. Н. Пономарев. — Бу эса давлатимизнинг жаҳон миқёсида олиб бораётган бутун фаолиятининг барқарор ва принципиал эканлигини кўрсатувчи далиллардан биридир.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежнев Совет давлати ташқи сиёсий йўлини асослаб бериш, ишлаб чиқиш ва амалга ошириш соҳасида жуда катта ва ҳар томонлама шахсий ҳисса қўшмоқда.

Нотиқ социалистик мамлакатлар билан дўстликни бутун чоралар билан мустаҳкамлаш, ҳар тарафлама қардошларча ҳамкорликни ривожлантириш Совет Иттифоқи ташқи сиёсий фаолиятининг асосий йўналиши эканлигини таъкидлаб ўтди. СССРнинг Африка, Осиё, Лотин Америкаси мамлакатлари билан шартномалари ва битимлари халқаро ҳаётда тобора катта роль ўйнамоқда. Совет Иттифоқининг капиталистик давлатлар билан муносабатларида шартномалар тузиш практикаси жиддий роль ўйнайди. Бу йўналиш жаҳон урушининг олдини олиш, кескинликни юмшатишни мустаҳкамлаш ва тинчликни таъминлаш вазифаларини ҳал этиш учун жуда муҳим аҳамиятга эгадир.

Совет Иттифоқи қатнашаётган барча шартномалар ва битимларнинг энг муҳим хусусияти шундаки, деди сўзини давом эттириб Б. Н. Пономарев, бу шартномалар ва битимлардан биронтаси бошқа мамлакатнинг қонуний манфаатларига ва хавфсизлигига қарши қаратилган эмас.

Ташқи ишлар ва Қонун лойиҳаларини тайёрловчи комиссиялар янги Қонун тинчлик ва халқаро хавфсизлик иши йўлида Совет Иттифоқининг барча давлатлар билан халқаро алоқаларини янада ривожлантиришда ижобий роль ўйнайди деб, ишонч билдиради. Комиссиялар ушбу Қонунни тасдиқлашни Олий Советга тавсия этади.

Б. Н. Пономарев Иттифоқ Совети билан Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссияларининг топшируvига мувофиқ СССР Олий Советининг қарорини қабул қилишни таклиф этди. Шу қарорда тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун, қуролланиш пойгасига қарши, кескинликни юмшатишни мустаҳкамлаш учун, халқаро ҳамкорлик учун бундан кейинги курашнинг КПСС XXV съезди ишлаб чиққан программасини амалга ошириш, тинчликсевар ташқи сиёсат олиб бориш борасида СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг ташқи сиёсий йўли ва амалий ишлари тўла-тўкис маъқуллансин, деб таъкидланади.

Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, депутат **Ж. Расулов** музокараларни бошлаб берди. У таъкидладики, Совет Иттифоқининг халқаро шартномали муносабатларда иштироки билан боғлиқ бутун масалалар комплексини белгилаб берувчи умумиттифоқ қонуни илк бор қабул қилинмоқда. Бунда совет ташқи сиёсати ва ҳуқуқ фани орттирган жуда катта тажриба назарда тутилди.

Шу билан бирга қонун лойиҳаси халқаро муносабатлар янги босқичига мос келади ва келажакни кўзлайди. Қонун лойиҳаси практика эҳтиёжларидан. Совет давлатининг ташқи сиёсий алоқаларининг кўламларидан келиб чиқди.

Нотиқ КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев халқаро кескинликни юмшатишга, ялпи тинчликни мустаҳкамлашга катта шахсий ҳисса қўшганлигини айтди.

Депутат қонунни тасдиқлаш тўғрисида таклиф киритди.

РСФСР Министрлар Советининг Раисининг ўринбосари, депутат **Л. П. Лыкова** янги Қонун лойиҳаси — мамлакатимизда СССР янги Конституциясининг қабул қилиниши муносабати билан ўтказилаётган қонун ишлари ғоят кенг программаси бажарилишининг натижасидир, деди. КПСС ва Совет давлати ўтказаётган ленинча тинчлик сиёсати совет кишиларининг қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва қуролсизланиш учун актив курашида конкрет акс этмоқда.

Нотиқ таъкидлаб айтдики, барча совет халқи сингари Россия Федерациясининг меҳнаткашлари ҳам жонажон Коммунистик партия ва Совет давлатининг мустаҳкам тинчлик учун, халқаро кескинликни юмшатишни чуқурлаштириш, халқлар ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик учун курашидаги собитқадам фаолиятини бутунлай ва тўла-тўкис маъқуллайдилар ва қўллаб-қувватлайдилар.

Украина касаба союзлари республика Советининг раиси, депутат **В. А. Сологуб** бутун дунё халқлари ва меҳнаткашлари совет тинчлик программасини қўллаб-қувватламоқдалар, деб таъкидлади. Қуролсизланиш проблемаларига бағишланган махсус сессияда БМТга аъзо бўлган мамлакатларнинг кўплари кескинликни юмшатиш, қуролланиш пойгасини тўхтатишни ёқлаб гапирдилар. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик давлатлар олға сурган таклифлар ушбу сессия қатнашчиларининг диққат марказида бўлди. Шу йил бўлиб ўтган касаба союзларининг IX жаҳон конгрессида — планета меҳнаткашларининг энг мўътабар

(Давоми учинчи бетда).

Кеча Москванинг Катта Кремль саройида тўққизинчи чақириқ СССР Олий Советининг тўққизинчи сессияси ўз ишини давом эттирди. Сессия СССРнинг халқаро шартномаларини тузиш, ижро этиш ва денонсация қилиш тартиби тўғрисидаги, СССР Олий Советига сайлов тўғрисидаги СССР Қонунлари лойиҳалари ҳақидаги ҳамда СССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш ҳақидаги масалаларни кўриб чиқиб, якдиллик билан тегишли Қонун ва қарорлар қабул қилди. Шу билан сессия ўз ишини тамомлади.

КОСМОСДАГИ МАРДЛИК ВА ҚАҲРАМОНЛИК УЧУН

КРЕМЛДА СССР ВА ПХР КОСМОНАВТЛАРИГА СОВЕТ МУКОФОТЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев 6 июль куни Кремлда Совет Иттифоқининг юксак мукофотларини СССРнинг космонавт-учувчиси П. И. Климук билан ПХР граждани, тадқиқотчи-космонавт Мирослав Гермашевскийга топширди.

Мукофотларни топшириш вақтида ўртоқ Л. И. Брежнев нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқлар!

Биз ҳаммамиз космосдан куни-кеча қайтиб тушган Петр Ильич Климук ва Мирослав Гермашевскийни шодиёна қувонч туйғулари билан табриклаймиз. Улар орбитада Коваленок ва Иванченков ўртоқлар билан бирга вазнсизлик ҳолатида ишладилар. Шу тариқа Ер атрофидаги фазони тадқиқ этишга салмоқли ҳисса қўшилди. Бунда гап ғоят диққатга сазовор бўлган технологик экспериментлар тўғрисида, биология соҳасидаги тадқиқотлар ҳақида, Ер ва дунё океани тўғрисида қимматли маълумотлар олинганлиги тўғрисида боряпти.

Эҳтимол, келгусида космосга учиш одатдаги иш бўлиб қолар. Назаримда, бунга унчалик кўп вақт қолгани йўқ. Аммо дастлабки космик трассаларни очишга мушарраф бўлган авлод учун ҳар бир парвоз — буюк воқеа, ҳар бир парвоз мавҳумлик сари қўйилган сезилар ли қадамдир. Ҳар бир парвоз ўз қатнашчиларидан бениҳоя мардлик, юксак маҳорат, кучли ирода талаб қилади. Космос кашшофлари ана шу ҳамма фазилатларнинг соҳибидирлар.

Бу галги парвоз яна бир жиҳатдан унутилмасдир. Ер курраси узра биринчи бўлиб Юрий Гагарин олиб ўтган эстафетани энди халқаро социалистик экипажлар қўлга олишди. Бутун дунёга машҳур «Салют-6» — «Союз» орбитал комплекси бу сафар Совет Иттифоқи билан халқ Польшасининг вакиллари учун космик уй бўлди. Коперник Ватанининг фарзанди космосга чиқиб тушди. Бу — ажойиб иш бўлди, ўртоқлар. Бу билан фахрланса бўлади.

Социалистик мамлакатлар халқларининг Ердаги ишларида куч-ғайратларни бирлаштириш йил сайин тобора катта самара бермоқда. Мана энди космосда ҳам космонавтларимизнинг аҳил иши ажойиб натижалар бермоқда, инсониятни янги билимлар ва кашфиётлар билан бойитмоқда. Келгусида бошқа социалистик мамлакатларнинг гражданлари иштирокида янги стартлар бўлади.

Бугун эса биз Петр Климук билан Мирослав Гермашевскийга офарин айтяпмиз. Космик учишни муваффақиятли амалга оширганликлари ва бунда мардлик ҳамда қаҳрамонлик кўрсатганликлари учун икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони Петр Ильич Климук Ленин орденига сазовор бўлди, биринчи поляк космонавти Мирослав Гермашевскийга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилиб. Ленин ордени билан «Олтин Юлдуз» медали топширилляпти.

Азиз ўртоқлар, сизларни астойдил табриклайман. Сизларга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, янгидан-янги ижодий ишлар, сизларнинг олижаноб ва зарур ишингизда муваффақиятлар тилайман.

* * *

Ҳозиргина менга энг юксак совет мукофотлари топширилди, деди ўз сўзида М. Гермашевский, менинг учун бу жуда катта шарафдир. Шу мукофотлар орқали Польша қўшинларининг барча жангчиларига, ҳамма полякларга зўр ҳурмат ва шараф туйғулари ифодаланганлигини тушуниб турибман.

Бугун мен жуда тўлқинланиб турибман, ҳурматли КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, ўртоқ Совет Иттифоқи Маршали, бу мукофотларни менга сиз топширганингиз учун ҳам тўлқинланяпман.

Менинг мамлакатим ўз мамлакатимизгагина хизмат қилиб қолмай, бутун дунёда тинчликка ҳам хизмат қилаётган «Интеркосмос» программасига мувофиқ бошқариладиган учишларда қатнашаётганлиги учун жуда хурсандман.

Шу тантанали дамларда бизни учишга тайёрлаган, космосда аъло даражада ишлаган ана шу яхши, ажойиб техникани яратган барча кишиларга миннатдорчилик билдиришга ижозат бергайсиз.

Дўстим, парвоздаги ўртоғим, «Союз-30»нинг командири Петр Ильич Климукка ҳам катта ташаккур изҳор этмоқчиман. Гарчи зарурат бўлмаса ҳам у менга ҳар лаҳзада ғамхўрлик қилиб турди. Аммо у қардош польшалик яхши дўсти борлигини доимо эсда тутди. Бунинг учун ҳаммамиздан, поляклардан унга катта миннатдорчилик айтмоқчиман.

Бу юксак мукофотлар менинг зиммамга жуда катта масъулият — тинчлик иши учун, халқларимиз ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш учун ишлаш масъулиятини юклайди. Бизнинг Польша Бирлашган Ишчи партиямиз, Марказий Комитет ва унинг Биринчи секретари ўртоқ Эдвард Герек таълим берганидек, ишлаш масъулиятини юклайди.

М. Гермашевский Леонид Ильич Брежневга ПХР биринчи гражданининг космосга учишига бағишланган эсдалик медалини топширди.

Сўнгра П. И. Климук сўз олди. У деҳқоннинг ўғли бўлган, унга уч марта космосга учиш ва «Интеркосмос» программасига мувофиқ халқаро парвозни бажариш ишониб топширилганлиги учун Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига, СССР Олий Совети Президиумига, Совет ҳукуматига сидқидилдан миннатдорчилик изҳор этди.

Бу парвоз, деди сўзини давом эттириб космонавт, халқлар ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш юзасидан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюро, сиз азиз Леонид Ильич, қанчалик катта иш олиб бораётганлигингизни яққол кўрсатиб турибди. Бу парвоз бизнинг мамлакатимизнинг космосдаги муваффақиятлари Совет Иттифоқигагина эмас, балки бутун социалистик лагерга тегишли эканлигини кўрсатиб ва исботлаб турибди.

Ҳурматли Леонид Ильич, биз тўрт кишилик бутун экипажимиз билан бизнинг орбитал илмий-тадқиқот компексидаги экипажимиз шаънига айтган самимий сўзларингиз учун сиздан астойдил миннатдормиз. Бу сўзлар бизга планлаштириб қўйилган программани бажариш учун янги куч бахш этди.

Бугун мен шуни маълум қиламанки, программа тўла-тўкис бажарилди. Ҳамма материаллар Ерга олиб тушилди. Энди олинган маълумотларни ишлаб чиқиш қолди.

Ҳурматли Леонид Ильич, космонавтларни янги космик стартларга тайёрлаш вазифалари тўла-тўкис бажарилади, космонавтларни тайёрлаш марказининг партия ташкилоти XXV съезд томонидан космик фазони ўзлаштириш соҳасида белгилаб берилган масъулиятли вазифаларни тушуниб турибди, деб сизни ишонтирмоқчиман.

Мен партиямиз билан халқимизнинг ҳар қандай вазифаси ва топшириғини бажаришга тайёрман.

Нутқлар зўр эътибор билан тингланди ва давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

Мукофотларни топшириш вақтида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. У. Черненко, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, СССР космонавтларини тайёрлаш раҳбари, авиация генерал-лейтенанти В. А. Шаталов, шунингдек, ПХРнинг СССРдаги элчиси К. Ольшевски ҳозир бўлдилар.

(ТАСС).

Суратда: мукофотлар топширилгандан кейин. ТАСС — ЎзТАГ телефотоси.

Яман Халқ Демократик Республикаси миллий фронт бирлашган сиёсий ташкилоти Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, президентлик кенгашининг раиси, бош министри

ўртоқ Али Носир Муҳаммадга

Яман Халқ Демократик Республикаси Президентлик Кенгашининг Раиси лавозимига тайинланишингиз муносабати билан самимий қутловлар ва яхши тилакларни қабул этгайсиз.

Ана шу юксак лавозимда ҳам сиз Совет Иттифоқи билан Яман Халқ Демократик Республикаси ўртасидаги дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга кўмаклашаверасиз, деб ишонч билдираман.

Фурсатдан фойдаланиб, ўзининг революцион авангарди — миллий фронт бирлашган сиёсий ташкилоти раҳбарлигида империалист кучлар ва реакциянинг, унинг ўзи танлаб олган йўлдан тойдиришга қилаётган уринишларига муносиб зарба бераётган демократик Яманнинг дўст халқига ўз миллий мустақиллигини мустаҳкамлашда, илғор ижтимоий-иқтисодий ўзгартишларни ўтказишда янгидан-янги муваффақиятлар тилайман. Бу ишда совет халқи Яман Халқ Демократик Республикасига ёрдам ҳамда мадад бериб келди ва бераверади.

Л. БРЕЖНЕВ.

СОЛОМОН ОРОЛЛАРИ БОШ МИНИСТРИ П. КЕНИЛОРЕА ЖАНОБЛАРИГА

Бош министр жаноблари, Соломон ороллари мустақиллиги эълон қилинганлиги муносабати билан самимий қутловларимизни ҳамда мамлакатингиз халқининг мустақил ривожланиш йўлидан тараққиётга ва фаровонликка эришувини истаб билдирган эзгу тилакларимизни қабул қилгайсиз.

Совет ҳукумати халқларнинг тенг ҳуқуқлилиги ва ўз тақдирини ўзи белгилаш принципларига асосланган ҳамда барча мамлакатлар ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантиришга қаратилган ўзининг ўзгармас сиёсатига амал қилиб, айни вақтда Соломон оролларини мустақил ва суверен давлат сифатида тан олганлигини эътироф этади ва у билан дипломатия муносабатларини ўрнатишга тайёр эканлигини билдиради.

Совет Иттифоқи билан Соломон ороллари ўртасида, мамлакатларимиз халқларининг бахт-саодати ва тинчлик иши йўлида дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари ривожланаверади, деб ишонч билдираман.

А. КОСИГИН,
СССР Министрлар Советининг Раиси

КОСМОНАВТЛАРГА ПХР ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИ

«Салют-6» — «Союз» илмий-тадқиқот орбитал комплексидаги биринчи поляк—совет космик учиши давомида кўрсатган жуда катта хизматлари, жасорат ва мардлиги, шунингдек, топшириқни намунали бажарганлиги учун Польша Халқ Республикасининг Давлат кенгаши СССРнинг космонавт-учувчиси, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони полковник Пётр Климукни биринчи даражали «Грюнвальд кресті» ордени билан мукофотлади.

* * *

«Салют-6» — «Союз» илмий-тадқиқот орбитал комплексидаги биринчи поляк—совет космик учиши давомида кўрсатган жуда катта хизматлари, жасорат ва мардлиги, шунингдек топшириқни намунали бажарганлиги учун Польша Халқ Республикасининг Давлат кенгаши тадқиқотчи-космонавт майор Мирослав Гермашевскийни биринчи даражали «Грюнвальд кресті» ордени билан мукофотлади.

(ТАСС).

КАДРЛАР ТЎҒРИСИДА ҒАМХЎРЛИК

6 июль куни Тошкентда бўлиб ўтган республика семинар-кенгашида Ўзбекистон халқ хўжалигининг мутахассисларга бўлган эҳтиёжи, уларни жой-жойига тўғри қўйиш ҳамда самарали фойдаланиш масалалари ва бошқа кўпгина актуал масалалар кўриб чиқилди.

Министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари СССР Министрлар Советининг «Мутахассислар тайёрлашни планлаштиришни такомиллаштириш ҳамда олий ва ўрта махсус ўқув юртларини битириб чиқувчилардан халқ хўжалигида фойдаланишни яхшилаш тўғрисида»ги қарори қандай бажарилаётганлиги ҳақида ахборот бердилар.

Семинар-кенгаш қатнашчилари халқ хўжалиги тармоқларини мутахассислар билан таъминлаш соҳасидаги ишларнинг сифати ва самарадорлигини янада оширишга қаратилган тавсиялар қабул қилдилар.

Семинар-кенгашда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

ТЎҚҚИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТЎҚҚИЗИНЧИ СЕССИЯСИ

СССР ХАЛҚАРО ШАРТНОМАЛАРИНИ ТУЗИШ, ИЖРО ЭТИШ ВА ДЕНОНСАЦИЯ ҚИЛИШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДА СССР ҚОНУНИНИНГ ЛОЙИҲАСИ ҲАҚИДА

СССР ташқи ишлар министри депутат А. А. ГРОМИКО доклади

СССР халқаро шартномаларини тузиш, ижро этиш ва денонсация қилиш тартиби тўғрисида, — деди А. А. Громико, — умумиттифоқ қонунининг лойиҳаси сизларнинг кўриб чиқишингиз учун ҳавола қилинмоқда. Бунинг моҳияти шундай: халқаро шартномалар жуда хилма-хил, жумладан, битим, конвенция, пакт, декларация, протокол ва шу каби шакллар ва номларда бўлиб, уларни тузиш ва ижро этиш учун шундай тартиб белгилаб қўйиш кераккки, бу тартиб Совет Иттифоқи ташқи сиёсатининг СССР Конституциясида эълон қилинган ва мустаҳкамлаб қўйилган мақсадларини ва принципларини амалга оширишга энг кўп даражада ёрдам берадиган бўлсин.

Мазкур қонун лойиҳаси янги Конституция кучга кирганлиги муносабати билан мамлакатимизда қонун чиқариш борасида амалга оширилган ишларнинг кенг программасини бажаришдаги амалий натижалардан биридир.

Социалистик жамиятимизнинг ҳуқуқий асоси қадам-бақадам такомиллашиб бораётганлигини, совет кишиларининг ҳуқуқлари ва эркинликлари қонун томонидан мустаҳкам равишда таъминланаётганлигини ҳаммамиз кўриб турибмиз. Бу Совет Иттифоқи Коммунистик партияси изчиллик билан ўтказиб келаётган йўлдир. Бу йўл мамлакат ичида тўла-тўкис маъқулланмоқда ва қўллаб-қувватланмоқда. Уни-га мамлакатимизнинг чет эллардаги миллион-миллион дўстлари катта ижобий баҳо бермоқдалар.

Таклиф қилинаётган қонун лойиҳаси Совет Иттифоқи ташқи сиёсий фаолиятининг масъулиятли участкасидаги иш доирасини белгилаб беради. Халқаро шартномаларни ратификация ва денонсация қилиш тартиби тўғрисида 1938 йилги қонун қабул қилинганидан бери салкам қирқ йил вақт ўтганлиги учун ҳам мана шундай янги қонун зарурлиги аён бўлиб қолди. Равшандирки, шу давр ичида жуда катта ўзгаришлар, шу жумладан, мана шу ўзига хос соҳада ҳам катта ўзгаришлар рўй берди.

Ҳозирги вақтда СССР амалдаги ўн мингга яқин халқаро шартномалар ва битимларнинг қатнашчисидир.

Мамлакатимиз шартномалар тузар ёки шу шартномаларга қўшилар экан, социалистик давлат сифатида ўзининг сиёсий, иқтисодий ва бошқа манфаатларини таъминлаш зарурлигини назарда тутади, умуман социализм манфаатларига асосланади. Бу эса янги қонун лойиҳасига асос қилиб олинди. Биз ҳамиша яна шуни ҳам назарда тутамизки, халқаро шартномалар тинчлик сиёсатининг, халқлар хавфсизлигининг, давлатларнинг тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик воситалари бўлиб хизмат қилиши лозим. Халқаро муносабатларда ҳуқуқ ва адолат зулмини, агрессияни, империалистик ўзбошимчаликни тамомила суриб чиқариш учун курашиб келдик ва курашмоқдамиз.

Докладчи уқтириб айтдики, социализм жаҳон майдонининг кенг йўлига чиқиб олганлиги, давлатларнинг социалистик ҳамдўстлиги вужудга келганлиги янги типдаги халқаро ҳуқуқий нормаларни келтириб чиқарди. Булар ана шу мамлакатлардаги меҳнаткашларнинг интернационал синфий бирдамлигига, уларнинг кўп қиррали ҳамкорлигига асосланади. Совет Иттифоқини ва Европадаги социалистик мамлакатларни боғловчи шартномалар системаси Варшава шартномаси томонидан мустаҳкамлаб берилди. Бу шартнома ана шу социалистик мамлакатларнинг коллектив мудофаа иттифоқи вужудга келтирилганлигини расмийлаштирди, деди А. А. Громико. Бу шартнома социализмнинг чинакам қалқони бўлиб, социалистик ҳамдўстликнинг тинчлик сиёсатини ўтказувчи самарали воситасидир.

Қардош мамлакатлар халқларининг бахт-саодати йўлида марксизм-ленинизм байроғи остида биргаликда кураш олиб боришга қаратилган букилмас иродаа шартномаларимизнинг ҳар бир сатрида ифодаланган.

Ҳозирги вақтгача биз жуда кўп ёш мустақил давлатлар билан турли соҳаларда шартнома муносабатлари боғладик. Бу шартномаларда катта ва кичик, ривожланган ва ривожланаётган барча давлатларнинг муносабатларида тенг ҳуқуқлилик принципи қарор топгандир. Бу эса озодликка эришган мамлакатларнинг сиёсий ва иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамлашга кўмаклашади, уларнинг мустамлакачилик асорати қолдиқларига, апартеидга ва ирқчиликка қарши олиб бораётган курашига ёрдам беради.

Қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва қуролсизланиш учун кураш Совет Иттифоқи ташқи сиёсий фаолиятининг яна бир муҳим участкасидир. Халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлашга халқаро мажбуриятлар олиш ёрдам берадиган бўлса, бизнинг мамлакатимиз бундай мажбуриятларни ўз зиммасига олишга тайёр эканлигини ҳамиша таъкидламоқда.

Иккинчи жаҳон уруши ва урушдан кейинги ривожланиш натижасида пайдо бўлган сиёсий ва территориал реалликларни шартнома тарқасида мустаҳкамлаш қандай аҳамиятга эга эканлиги тўғрисида гапириб ўтиш керак, деб давом қилди докладчи. Бу ишда СССР билан ГФР ўртасида 1970 йилда тузилган шартноманинг роли ғоят катта. Леонид Ильич Брежневнинг яқинда Германия Федератив Республикасига қилган визити якунлари тўғрисида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети қабул қилган қарорда уқтириб айтилганидек, «бу шартнома иккала давлат ўртасидаги муносабатлар учун ўзининг бутун асосий аҳамиятини сақлаб қолмоқда, Европада кескинликнинг юмшатилишини таъминлашда, хавфсизликни мустаҳкамлашда белгиловчи омилларнинг бири бўлди ва шундай бўлиб қолади».

Бу шартнома кескинликни юмшатиш, яхши қўшничилик ва тинчликни мустаҳкамлаш ишини олдинга силжитиш тўғрисидаги қўшма декларацияда ҳамда СССР билан ГФРнинг экономика ва саноат соҳасидаги узоқ муддатли ҳамкорлигини ривожлантириш ва чуқурлаштириш тўғрисидаги битимда яна зўр куч билан қатъий таъкидланди. Бу декларация ва битим Л. И. Брежневнинг Германия Федератив Республикасига қилган сиёсий жиҳатдан ғоят муҳим ва самарали визити чоғида имзоланди.

Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг якунловчи акти халқаро ҳужжатлар орасида алоҳида ўрин олиб турибди. Халқаро муносабатлар тарихида мисли бўлмаган бу ҳужжат Совет Иттифоқи, Европадаги барча социалистик мамлакатлар ташқи сиёсатининг катта ютуғидир. Шу билан бирга бу ҳужжат Умумевропа кенгашида қатнашган барча давлатларнинг ҳам катта ютуғидир. Биз якунловчи актга имзо чеккан барча давлатларнинг шу акт қоидаларини ҳурматлаб тўла-тўкис бажаришларини, бу ҳужжатнинг мазмунини бузиб кўрсатишга, унинг жуда катта салмоғини камайтиришга ҳеч ким уринмаслигини истаймиз.

Совет Иттифоқи, қардош социалистик мамлакатлар кескинликни юмшатиш сиёсатининг халқаро — ҳуқуқий пойдевори энг кўп даражада бақувват бўлиши учун курашиб келдилар ва курашмоқдалар. Совет Иттифоқининг иштироки билан тузилган талайгина халқаро актлар худди мана шу мақсадга жавоб беради. Ғарбда баъзи бир кимсалар кескинликнинг юмшатилишига қарши, талвасага тушиб дейилмаса ҳам, ҳар ҳолда шовқин-суронли кампаниялар бошлаётган, жаҳонни уруш ёқасига яна келтириб қўйишга уринаётган экан, кейинги йилларда тузилган шартномалар ва битимлар ҳам тинчлик ва ҳамкорлик душманларининг мана шу кирдикорларига қаршилик кўрсатишда, кескинлик юмшатилишини мустаҳкамлашда ўз ролини ўйнаётганлигини ҳисобга олмаслик мумкин эмас.

Совет Иттифоқининг халқаро ҳамкорлик доираси анча кенгайганлиги, дейилади докладда, давлатлараро битимлар тузиш ишига ўнлаб турли министрликлар, комитетлар ва идоралар бевосита жалб этилишини талаб қилди.

Табиийдирки, совет муассасаларининг тегишли халқаро фаолиятини мувофиқлаштириш масаласи бундай шароитда янгича тарзда қўйилиши лозим. Биз таклиф қилаётган қонун лойиҳаси мана шу фаолият доирасини белгилаб, бизнинг давлатимизда ягона шартномавий сиёсат ўтказишни таъминлашга имкон беради.

Қонун лойиҳасининг номидан ҳам кўриниб турибдики, у иттифоқдош республикаларнинг эмас, балки умуман иттифоқнинг халқаро шартномалар тузиш масалалари доирасини белгилаб беради. Иттифоқдош республикалар СССР Конституциясига ва ўз Конституцияларига мувофиқ бошқа давлатлар билан битимларни мустақил равишда тузишга ҳақлидирлар ва тузмоқдалар. Шу билан бирга иттифоқдош республикалар СССРнинг халқаро шартномаларини тузишда ҳам актив роль ўйнамоқдалар. Иттифоқдош республикаларга шартномалар тузиш ҳуқуқи берилганлиги бу ишга киритилган муҳим янгиликдир.

Халқаро ҳуқуқнинг барча эътироф қилган принциплари ва нормаларидан келиб чиқаётган мажбуриятларни ҳалол бажариш Совет Иттифоқи ташқи сиёсатининг Конституцияда белгилаб қўйилган принципидир. Бу принцип янги Конституциямизнинг 29-моддасида мустаҳкамлаб берилган.

Биз шартномаларга виждонан ва қатъий равишда риоя қилиш масаласига жиддий аҳамият бериш билан бирга, равшандирки, биз билан тузилган халқаро шартнома шу шартноманинг бошқа қатнашчилари томонидан бузилган тақдирда кўриладиган зарур чораларни кўзда тутамиз. Халқаро шартнома анчагина бузилган тақдирда, шунингдек халқаро ҳуқуқнинг барча эътироф қилган нормаларида кўзда тутилган бошқа ҳолатлар рўй берган тақдирда шу шартнома юзасидан олган мажбуриятларимиз тўхтатиб қўйилиши мумкин, модомики, гап икки томонлама шартнома тўғрисида борар экан, бундай ҳолларда шартнома денонсация қилиниши ҳам мумкин. Буларнинг ҳаммаси қонун лойиҳасида акс эттирилган.

Докладда Совет Иттифоқининг халқаро шартномаларини ратификация қилиш тартиби баён қилиб ўтилди. Бу тартиб қонун лойиҳасида белгилаб берилган.

А. А. Громико тинчликнинг бузилмаслиги тўғрисидаги ғояни биринчи бўлиб бизнинг мамлакатимиз кўтариб чиққанлигини ва ҳимоя қилаётганлигини уқтириб айтдики, шунга мувофиқ биз кескинликни юмшатиш бузилмаслигини ҳам, унга жуда кенг маъно берилишини ҳам талаб қилмоқдамиз.

Кейинги вақтларда, деб сўзини давом эттирди у, қандайдир «Совет хавфи» тўғрисидаги, гўё СССР ҳар иккала жаҳон системасининг муайян ҳарбий тенглигига асосланган ҳолда вужудга келган кучлар нисбатини бузишга интилаётганлиги ҳақидаги уйдирмалар тарқатилмоқда. Аммо ғарб арбоблари кўпинча ўзаро гаплашганларида бундай тенглик сақланиб қолаётганлигини, бундай тенглик бузилмаганлигини эътироф қилмоқдалар. Шундай бўлса ҳам улар кўпчилик олдида гапириб, халқларни алдаш йўлини тутмоқдалар.

СССР шаънига қилинаётган мана шундай сохта таъналар ёрдамида улар қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва қуролсизланиш билан алоқадор баъзи масалалар устида узоқ вақтдан бери олиб борилаётган музокараларга, жумладан, Совет — Америка музокараларига тўсқинлик қилишга уринмоқдалар.

Бизнинг ташаббусларимиз ядро қуроли ишлаб чиқаришни тўхтатиш, шу қурол запасларини аста-секин қисқартириш ва кейин бутунлай тугатишдан тортиб, давлатлар ўртасидаги муносабатларда куч қўлланмаслик тўғрисида шартнома тузиш ва улар ўртасидаги келишмовчиликларнинг ҳаммасини тинч йўл билан ҳал этиш масаласидек қуролсизланиш билан маҳкам алоқадор йирик сиёсий масалагача бўлган ва қуролсизланиш проблемасининг асосий жиҳатларини қамраб олган барча масалаларни ўз ичига олади.

КПСС XXV съездида қабул қилинган, тинчлик ва халқаро ҳамкорлик учун, халқларнинг эркинлиги ва мустақиллиги учун курашни кучайтиришни талаб қилган программага, Л. И. Брежневнинг ВЛКСМ XVIII съездида сўзлаган нутқида илгари сурилган ғояларга асосланувчи совет таклифлари ўзининг чуқур мазмуни ва объективлиги билан ер юзидаги соф виждонли ҳар бир кишида зўр хайрихоҳлик уйғотди. Жаҳондаги давлатлар орасида бошқача социал-иқтисодий системага мансуб давлатлар гарчи кўп бўлса ҳам, уларнинг аксарияти бу ташаббусларни юксак баҳолади. Бунинг бутун боиси шундаки, улар бу таклифларда қуролланиш пойгасини жиловлашга ва урушнинг олдини олишга қаратилган ошкора ва изчил сиёсат ифодаланганлигини кўрдилар.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг қуролсизланишга бағишланган, яқиндагина ўз ишини тамомлаган ва совет ташаббуслари белгиси остида ўтган махсус сессиясида мана шу ўзгармас факт яна бир марта таъкидландики, Совет Иттифоқи социалистик мамлакатлар қуролсизланиш проблемасини ҳал қилиш мақсадини кўзлаб қилинаётган ҳаракатларда аввалгидек етакчи ва актив роль ўйнамоқдалар. Бундан олтмиш йил муқаддам жаҳонда кўтарилган байроқни — қуролсизланиш учун кураш байроғини социализм маҳкам ва баланд тутиб турибди.

Лекин сессия бошқа бир нарсани ҳам кўрсатди: реал равишда қуролсизланишга доир битимлар тузиш томон олиб борадиган йўлда олиб ташланиши лозим бўлган жиддий тўсиқлар ҳали ҳам бор. Бўлиб ўтган махсус сессия мана шу йўлдаги бир босқич бўлди, холос.

Қуролсизланишга ҳам ошкора, ҳам пинҳоний қаршилик қилаётганлар жаҳонда ҳали ҳам оз эмас. Аввало Ғарб давлатларининг милитарист доиралари шулар жумласидандир, албатта. Мана шу давлатларнинг вакиллари қуролсизланиш устидан контрол ўрнатиш деган гапларни жуда кўп айтмоқдалар ва шундай гаплар билан ниқобланиб, ҳарбий қуролларни амалда янада кўпайтирмоқдалар.

Пекиннинг ҳозирги раҳбарлари ҳам қуролсизланишга энг ашаддий қаршилик кўрсатаётганлар билан бирга бир ёқадан бош чиқармоқдалар. Улар қуролсизланишга ёки лоақал қуролланиш пойгасини чеклашга қаратилган ҳар қандай битимга қарши чиқаётганларнинг қандай қилиб бўлсада биринчи сафига ўтиб олмоқ учун бошқаларни тирсаклари билан туртиб, ўзларини олдинга урмоқдалар, дейиш мумкин.

Бироқ, мана шуларнинг ҳаммаси қуролланиш пойгасини тўхтатишга ва қуролсизланишга, қурол-яроғ ишлаб чиқариш учун сарф бўлаётган жуда катта маблағларни халқларнинг тинчлик эҳтиёжларига, уларнинг фаровонлигини оширишга сарфлашга қаратилган қатъий йўлни бундан буён ҳам ўтказаверамиз, деб маҳкам бел боғлаган Совет Иттифоқининг, партиямиз ва халқимизнинг куч ва ғайратини камайтира олмайди.

Бизнинг жаҳон майдонида қилаётган ва инсоният тақдирини кўп жиҳатдан белгилаб бераётган улуғ тарихий ишимизда Совет коммунистлари партияси ва социалистик давлатимизнинг барча эътироф этган раҳбари, жаҳон миқёсидаги атоқли сиёсий арбоб — Леонид Ильич Брежневнинг буюк ижодий ва ташкил этувчилик ролини ҳеч қандай тарози билан ўлчаб бўлмайди. Унинг ҳар бир сўзини жаҳондаги барча пойтахтлар, ҳамма халқлар зўр эътибор билан тингламоқдалар, биз бу билан ғоят фахрланамиз. Бунинг боиси нима? Боиси шуки, унинг сўзлари ва ишларида партиямизнинг, бутун совет халқининг букилмас иродаси ва ақл-заковати ўз ифодасини топмоқда.

Пировардида А. А. Громико бундай деди:

Тақдим этилган Қонун лойиҳаси СССР Олий Совети Президиуми, Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг ташқи ишлар комиссиялари ва Қонун лойиҳаларини тайёрлаш комиссиялари, СССР Министрлар Совети олиб борган жуда асосли, ғоят мустаҳкам тайёргарлик ишларининг натижасидир. Бу ҳужжатни тузишга кўзга кўринган олимларимиз ва мутахассисларимиз жалб қилинди. Совет Иттифоқида, шунингдек, чет элларда, биринчи навбатда социалистик ҳамдўстлик мамлакатларида шартномалар тузиш борасида тўпланган тажриба ҳисобга олинди.

Тўла асос билан шуни айтиш мумкинки, янги Қонун кескинликни юмшатиш жараёнини ва халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлашга қўшилган ҳисса бўлади. (**Давомли қарсаклар**).

(ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВ ТЎҒРИСИДА ҚОНУН ЛОЙИҲАСИ ҲАҚИДА

КПСС Марказий Комитетининг секретари депутат И. В. КАПИТОНОВ доклади

СССР Олий Советига сайлов тўғрисида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг қонун лойиҳаси депутатлар муҳокамасига ҳавола қилинмоқда. Бевосита СССР Конституцияси бу қонунни қабул қилишни тақозо этади. Ўртоқ Леонид Ильич Брежнев СССР Олий Советининг еттинчи сессиясидаги нутқида бу Қонун Конституция кучига кирганлиги муносабати билан ишлаб чиқилиши лозим бўлган энг муҳим актларнинг бири эканлигини айтиб ўтди.

Янги Конституция, — деди И. В. Капитонов, — ривожланган социализм қурилганлигини мустаҳкамлаб яшамоқда, ишламоқда, амал қилмоқда. Гражданларнинг кенг ҳуқуқлари реал таъминланмоқда, давлат ва жамоат ишларини бошқаришда меҳнаткашлар тобора активроқ қатнашмоқдалар. КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини изчиллик билан амалга ошириш натижасида коммунистик қурилишнинг турли соҳаларида янги катта ютуқлар қўлга киритилди. Буни КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми яна бир карра яққол намойиш қилди. Пленум қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежнев докладидаги қоидалар ва хулосаларни коммунистлар, барча меҳнаткашлар астойдил маъқуллаб ва баланд руҳ билан кутиб олдилар.

Совет халқи Коммунистик партия, унинг Марказий Комитети, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, улуғ Ленин ишининг содиқ давомчиси, коммунизм тантанаси учун, ер юзида тинчлик ва одамларнинг бахт-саодати учун толмас курашчи ўртоқ Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги Марказий Комитет Сиёсий бюроси раҳбарлигида иқтисодий ва социал тараққиёт йўлидан ишонч билан олға бормоқда.

Атоқли назариётчи ва ташкилотчи Леонид Ильич Брежнев партия ва совет давлатининг ички ва ташқи сиёсати бош йўлини ишлаб чиқишга ва амалга оширишга бебаҳо ҳисса қўшмоқда.

Ўртоқ Леонид Ильич Брежнев СССР Олий Совети Президиумининг Раиси қилиб сайланганлиги СССР Олий Советининг, барча босқичлардаги халқ депутатлари Советларининг обрўсини оширди, уларнинг фаолиятини яхшилашда ҳал қилувчи роль ўйнади.

Совет кишилари СССР Олий Совети ва унинг Президиуми нечоғлик актив ва самарали ишлаётганлигини кўриб турибдилар. Кейинги вақтнинг ўзида СССР Олий Совети сессияларида ва СССР Олий Совети Президиумининг мажлисларида ички ва халқаро ҳаётнинг йирик, принципиал муҳим масалалари — КПСС XXV съездининг қарорларидан, СССР Конституциясидан келиб чиқаётган вазифаларни бажариш билан алоқадор масалалар кўриб чиқилди ва ҳал этилди.

СССР Олий Совети Президиуми қонун чиқариш ишларининг кенг планини ишлаб чиқди. СССР Олий Советига сайлов тўғрисида қонун лойиҳаси ҳам шу планга мувофиқ тайёрланди.

Партиямиз ҳамиша шунга асосланадики, сайловлар социалистик демократиянинг энг ёрқин кўринишларидан биридир, деди сўнгра докладчи. Мамлакатимизда сайловлар ўзига тегишли ҳокимиятни аввало халқ депутатлари Советлари орқали амалга ошираётган халқ суверен иродасининг бевосита ифодасидир.

СССР Конституциясида кўзда тутилганидек, СССР Олий Советига сайлов ўтказиш тартиби умумиттифоқ қонуни билан белгиланади. Шуни уқтириб ўтиш кераккки, қонун СССР Олий Советига чуқур демократик асосда сайлов ўтказиш учун СССР Конституциясига мувофиқ зарур шарт-шароитни вужудга келтириш мақсадини кўзда тутади. Унда СССР Конституциясидаги сайлов системасига тааллуқли барча қоидалар ўз ифодасини топган ва конкретлаштирилган.

Умумий, тенг ва тўппа-тўғри сайлов ҳуқуқи асосида яширин овоз бериш принципларига асосланган совет сайлов системаси замон синовидан ўтди ва ижтимоий ривожланишнинг ҳозирги босқичидаги барча талабларга тўла-тўкис жавоб беради. Шу сабабли бундан олдинги қонунлардаги асосий қоидаларнинг давомийлиги Қонун лойиҳасининг характерли белгисидир. Унда ўзини оқлаган ҳуқуқий нормалар сақланди, сайловларни ўтказишнинг кўп йиллик практикаси ҳам ҳисобга олинди.

СССР Конституцияси лойиҳасини ва иттифоқдош республикалар Конституцияларининг лойиҳаларини умумхалқ муҳокамасидан ўтказиш чоғида сайлов системамизнинг демократик принципларини янада ривожлантиришга, сайловларни ташкил этиш ва ўтказишни такомиллаштиришга қаратилган жуда кўп таклифлар киритилди. Буларнинг ҳаммаси диққат ва эътибор билан кўриб чиқилди ҳамда қонун лойиҳасида ўзининг тегишли ифодасини топди.

СССРда сайлов ҳар доим сайловчиларнинг ғоят юксак активлиги билан ўтади, ҳеч бир капиталистик давлатда сайловчилар сайловда бунчалик актив қатнашмайдилар. Қонун лойиҳаси ҳар бир сайловчининг сайловда қатнашуви учун реал имкониятларни таъминловчи гарачтияларни мустаҳкамлабгина қолмасдан, шу билан бирга уларни анча кенгайтиради. Буларнинг ҳаммаси умумхалқ демократиямизнинг табиатидан келиб чиқади.

Сайлов участкаларини тузишнинг амалдаги тартиби асосан сақланиб қолади. Янгилик шундан иборатки, сайлов участкаларини тузишнинг ягона мезони жорий қилинади, яъни сайлов участкалари сайловчиларнинг сонига қараб тузилади.

Иттифоқ Советида ва Миллатлар Советида депутатлар сони тенг бўлиши тўғрисида Конституцияда белгиланган қоидага асосланиб, ҳар бир палатага сайлов ўтказиш учун территориал принцип бўйича сайлов округлари тенг миқдорда тузилади. Ҳар бир округдан бир депутат сайланади.

Коммунистик партия, деди И. В. Капитонов, жамоат ташкилотлари ва меҳнат коллективларининг мамлакат сиёсий ҳаётидаги ролини бутун чоралар билан ошириш йўлини изчиллик билан ўтказиб келмоқда. Бу эса партиямиз съездларининг ҳужжатларида ва янги Конституцияда совет сиёсий системасини ривожлантиришнинг асосий йўналишларидан бири сифатида ўз ифодасини топди.

Қонун лойиҳасида шу нарса белгилаб қўйилдики, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг, касаба союзларнинг, Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг ташкилотлари, кооператив ташкилотлари ҳамда бошқа жамоат ташкилотлари ва меҳнат коллективлари, шунингдек ҳарбий қисмлар бўйича ҳарбий хизматчиларнинг йиғилишлари СССР Олий Советига сайловни тайёрлашда ва ўтказишда сайлов комиссияларидаги ўз вакиллари орқали, шунингдек бевосита иштирок қиладилар. Улар депутатликка номзодлар кўрсатишга ҳам ҳақлидирлар.

Гражданлар ва ташкилотларнинг депутатликка номзодларнинг сиёсий, амалий ва шахсий сифатларини эркин ва ҳар томонлама муҳокама қилиш, шунингдек йиғилишларда, матбуотда, телевиденнеда ва радио орқали агитация қилиш ҳуқуқи таъминланади.

Конституцияга мувофиқ Олий Советга сайлов ўтказиш сайлов комиссиялари томонидан таъминланади. Сайлов комиссиялари тузиш тартиби асосан аввалгидек бўлиб қолади. Шу билан бирга бу борада бир қанча янги жиҳатлар ҳам бор.

Комиссияларда жамоат ташкилотларининг вакиллигини кенгайтириш, шунингдек уларнинг ўз ваколатларини яхшироқ бажаришлари учун шароит вужудга келтириш, сайловларни тағин ҳам сифатлироқ тайёрлаш ва ўтказиш мақсадида лойиҳада комиссиялар составидаги аъзолар сонини кўпайтириш кўзда тутилади. Сайлов комиссияларининг ваколатлари кенгайтирилади. Жумладан, шу нарса кўзда тутиладики, марказий сайлов комиссияси бутун СССР территориясида шу қонуннинг ижро этилишини контрол қилиб туради, бу қонуннинг ягона тарзда қўлланилишини таъминлайди.

Сўнгра докладчи депутатликка номзодлар кўрсатиш тартибига тўхталиб ўтди. Сайлов кампаниясининг бу муҳим босқичини тағин ҳам кўпроқ давомли қилиш, активлаштириш ва демократлаштириш мақсадида номзодлар кўрсатиш учун белгиланган муддатни узайтириш кўзда тутилади. Номзодлар кўрсатиш сайлов куни тайинланганидан кейин илгаригидек орадан икки-уч ҳафта ўтганидан кейин бошланмай, балки ўнинчи кунидёқ бошлаш таклиф қилинади. Сайлов олди йиғилишларида шу йиғилишда қатнашаётган ҳар бир кишининг таклиф қилинаётган номзодларни актив муҳокама этиш, бу номзодларни қувватлаш ёки уларни рўйхатдан чиқариб ташлашни таклиф қилиш ҳуқуқи таъминланади.

Социалистик демократиянинг реал кўринишларидан бири шуки, сайловчилар ўз депутатларига наказлар берадилар. Сайловчиларнинг наказлари билан ишлаш борасида тўпланган тажриба СССР Конституциясининг 102-моддасида мустаҳкамланди. Лойиҳада ёзиб қўйилганидек, наказлар сайловчиларнинг сайловолди йиғилишларида берилади, наказларни ҳисобга олиш, кўриб чиқиш ва бажариш тартиби қонун томонидан белгиланади.

Жамоат ташкилотлари, меҳнат коллективлари, ҳарбий қисм ҳарбий хизматчиларининг йиғилишлари депутатликка номзод кўрсатиш тўғрисидаги ўз қарорларини зарур бўлиб қолган тақдирда сайловгача ўзлари истаган вақтда бекор қилишга ҳақли эканликлари лойиҳада кўзда тутилди. Депутатликка номзод рад этилган ёки кетган тақдирда уни бошқа номзодлар билан алмаштириш тартиби белгилаб қўйилди.

И. В. Капитонов айтдики, депутатликка номзодларни кўрсатиш ва муҳокама қилишнинг таклиф қилинаётган тартиби мамлакатнинг олий давлат органига ишчилар синфининг, колхозчи деҳқонларнинг, зиёлиларнинг коммунизм ишига чуқур садоқатли, меҳнаткашлар ишончини қозонган ва улар қувватлаётган, сайланган халқ вакилининг фахрли ва масъулиятли вазифаларини шараф билан бажаришга лаёқатли ҳақиқатан энг яхши вакилларини кўрсатишни ва сайлашни таъминлайди. Сайлов системамизнинг чинакам демократизми яна шундан иборатки, деб уқтириб ўтди докладчи, сайлов билан алоқадор моддий сарфлар депутатликка номзодларнинг ҳам, сайловчиларнинг ҳам зиммасига тушмайди. Бу моддий сарфларни батамом давлат ўз зиммасига олади.

Депутатлар статуси тўғрисидаги қонунда депутатлик фаолиятининг асосий гарантиялари белгилаб берилган. Тушган таклифларни ҳисобга олиб, шуларнинг баъзиларини депутатликка номзодларга ҳам жорий қилиш назарда тутилмоқда. Жумладан шу нарсани белгилаб қўйиш таклиф қилинадики, СССР Олий Совети депутатлигига номзод СССР Олий Совети Президиумининг розилигисиз жиноий жавобгарликка тортилиши, қамоққа олиниши ёки судлов тартибида маъмурий жазо чораларига дучор қилиниши мумкин эмас.

Овоз бериш натижаларини бир мунча бошқачароқ белгилаш лойиҳада кўзда тутилмоқда. И. В. Капитонов эслатиб ўтдики, сайлов тўғрисидаги Низомга биноан овоз беришда қатнашган сайловчилардан сайловчилар овозининг ярмидан кўпроғини олган номзод сайланган деб ҳисобланар эди. Эндиликда номзод сайловда сайлов округидаги барча сайловчилар овозининг ярмидан кўпини олган тақдирдагина сайланган деб ҳисобланади деб белгилаб қўйиш таклиф қилинмоқда. Бу эса янада демократикроқ бўлади.

Советларга сайловларнинг ҳаммасида партиямиз партиясизлар билан блок тузиб қатнашади. Бу блок партия билан халқ бирлигини, ишчилар, деҳқонлар ва зиёлилар бузилмас иттифоқининг ёрқин ифодасидир. Коммунистлар партиясининг халқ бахт-саодатини кўзлашдан бўлак олий мақсади йўқ. Улар партиянинг ички ва ташқи сиёсатини тўла-тўкис маъқулламоқдалар ва қувватламоқдалар. Бу сиёсат Ватанимиз экономикаси ва маданиятини янада яшнатишга, кишиларнинг фаровонлигини оширишга, тинчликни ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган сиёсатдир. Коммунистик қурилишдаги барча ютуқларимизнинг энг муҳим гарови ҳам мана шундадир. (**Давомли қарсаклар**).

СССР Олий Советига сайлов тўғрисида қонуннинг қабул қилиниши, деди пировардида докладчи, СССР Конституциясининг қоидаларини изчиллик билан ҳаётга татбиқ этишга, социалистик халқ ҳокимиятини янада мустаҳкамлашга ва ривожлантиришга ёрдам беради.

(ТАСС).

Тўққизинчи чақириқ СССР Олий Советининг тўққизинчи сессияси. Суратда: ўзбекистонлик депутатлардан бир группаси.

В. Егоров ва В. Кошевой фотоси.

ТЎҚҚИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТЎҚҚИЗИНЧИ СЕССИЯСИ

ТИНЧЛИК ЙЎЛИДА, ХАЛҚ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

(Боши биринчи бетда).

анжуманида ҳам Совет Иттифоқининг кескинликни юмшатишни чуқурлаштириш борасидаги ташаббуслари ғоятда қимматли эканлиги айтиб ўтилди.

Халқимизнинг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлигида тинч қурилишда эришган ютуқлари халқаро муносабатларда давлатимизнинг обрў-эътиборини янада баланд кўтарди, деди СССР Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси, депутат **С. А. Скачков.** Мамлакатимизнинг ташқи сиёсати тинчлик ва тинч-тотув яшаш, халқлар ўртасида дўстлик ва ишончни мустаҳкамлаш ишини қарор топтирмоқда.

Нотиқ чет мамлакатлар ва биринчи навбатда социалистик давлатлар билан иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик кўламларини муфассал таърифлаб, шуни таъкидладики, янги қонун амалий фаолият учун ниҳоятда муҳим аҳамият касб этади, ташқи иқтисодий алоқаларни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга хизмат қилади ҳамда пухта ташкилий замин бўлади.

СССР Фанлар академияси АҚШ ва Канада институтининг директори, депутат **Г. А. Арбатов** Совет—Америка муносабатлари проблемаларига тўхталди. У айтдики, шу муносабатларни ривожлантириш учун асосли пойдевор қўйилди. Энди ана шунинг асосида иккала мамлакат манфаатларига, бутун дунёда тинчлик ишларига мос кела оладиган муносабатлар олиб борилмоғи муҳим. Совет—Америка муносабатларида анча-мунча қийинчиликлар ва проблемалар борлиги кишини ҳайратга солиши амри-маҳол, деб давом қилди нотиқ. Бу қийинчиликлар манфаатлари қуроллаиниш пойгаси билан, империалистик экспансия, халқаро кескинликни авж олдириш билан чамбарчас боғланган АҚШдаги доираларнинг кескинлик юмшатилиши йўлидаги қаршилиги билан кўп даражада боғланган.

Кескинликни юмшатиш ҳаётий кучининг бош манбаи шуки, унинг ўрнини боса оладиган, халқларнинг ҳаётий манфаатларига мос келадиган бошқа йўли йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас, деб таъкидлади депутат.

В. И. Ленин номли Ленинград оптика-механика бирлашмасининг бош директори, депутат **М. П. Панфилов** айтдики, муҳокама этилаётган қонунда СССРнинг халқаро шартномалари ленинча тинчлик сиёсатини ўтказишнинг, халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш ва кенг кўламда халқаро ҳамкорлик қилишнинг муҳим воситаси эканлиги таъкидланган. Бу қонун СССРнинг тинчликсевар ташқи сиёсати мақсадлари ва вазифалари амалга оширилишига ёрдам беради. КПСС XXV съезди режаларини амалга ошириш йўлида яна бир муҳим қадам бўлади.

Мен, ишчи кишига мамлакатимизнинг ташаббуси билан ер юзида тинчликни ҳимоя қилиш ва мустаҳкамлаш мақсадларида тузилган халқаро битимлар ғоятда қадрли ва тушунарлидир, деди Москва темир йўли Москва-округ бўлимига қарашли «Лихобори» локомотив депосининг инструктор-машинисти, депутат **П. И. Новожилов.** Ер юзидаги барча софдил кишилар Тинчлик программамизни даставвал уруш жанггоҳларидан ўзи ўтган киши Леонид Ильич Брежнев номи билан боғламоқдалар.

Ватанимизнинг қудрати, унинг халқаро майдондаги обрўси ажойиб совет меҳнатимизга боғлиқ бўлишини яхши биламиз.

Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар совет жамиятлари Союзи Президиумининг Раиси, депутат **З. М. Круглова** ўз нутқини совет жамоатчилигининг халқаро ишларда қатнашувига бағишлади.

У айтдики, бу оммавий ташкилот чет мамлакатлар билан дўстлик алоқаларида бўлган 70 та жамиятни бирлаштиради. Унинг шаҳарларда мингдан ошиқ жамият филиаллари ва корхоналар ҳамда муассасаларда 28 мингга яқин бўлинмалари бор. Бундай структура мамлакатнинг ҳамма районларида совет кишиларини интернационал руҳда тарбиялашга, уларни бошқа халқларнинг ҳаёти ва маданияти билан кенг кўламда таништиришга ёрдам берувчи ишлар ўтказишга имкон беради.

Нотиқ янги қонуннинг қабул қилиниши жамоатчиликнинг янада самарали фаолияти учун қулай имкониятлар очиб беришини айтиб, депутатларнинг қонунни тасдиқлаш тўғрисидаги таклифига қўшилди.

Депутатлар иккала палатанинг биргалашиб овоз бериши билан СССР Олий Советининг «Совет Иттифоқининг ташқи сиёсати тўғрисида»ги қарорини бир овоздан қабул қилдилар.

Палаталар бўйича алоҳида-алоҳида овоз берилиб, СССРнинг халқаро шартномаларини тузиш, ижро этиш ва денонсация қилиш тартиби тўғрисидаги СССР қонуни бир овоздан қабул қилинди.

Сўнгра депутатлар биргалашиб овоз бериб, СССР Олий Советининг «СССРнинг халқаро шартномаларини тузиш, ижро этиш ва денонсация қилиш тартиби тўғрисидаги СССР қонунини кучга киритиш тўғрисида»ги қарорини қабул қилдилар.

Кечқурунги мажлисда депутатлар кун тартибининг кейинги масаласини кўриб чиқишга киришдилар.

КПСС Марказий Комитетининг секретари, депутат **И. В. Капитонов** СССР Олий Советига сайлов тўғрисидаги қонун лойиҳаси тўғрисида доклад қилди.

Музокараларда сўзга чиққан Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, депутат **Т. У. Усубалиев** муҳокамага қўйилган қонун лойиҳаси умумхалқ давлати шароитларида, етук социалистик жамият шароитларида СССРнинг сайлов системасини равшан ва аниқ белгилаб беради, деди. Қонун лойиҳаси мамлакатимизда сайловларни ташкил этишда орттирилган кўп йиллик тажрибаларни акс эттиради. Ҳар бир янги сайлов кампаниясида коммунистлар билан партиясизлар блокининг улугвор кучини такрор-такрор сезиб турибмиз. Сайловда бу блок Ленин партиясининг раҳбарлигида ишламоқда.

Депутат янги қонуннинг фазилатларини таърифлаб берди. Бу қонун, деди у, социалистик демократияни янада ривожлантиришга ёрдам беради. Т. У. Усубалиев янги қонунни қабул қилишни таклиф этди.

Сўнгра у Қирғизистон меҳнаткашларининг беш йиллик топшириқларини барвақт бажариш учун олиб бораётган мусобақаси тўғрисида қисқача гапириб берди.

ВЦСПС раиси, депутат **А. И. Шибаев** айтдики, Коммунистик партиянинг жуда катта ва доимий ғамхўрликлари туфайли давлат ва жамоат ишларини бошқаришда, сиёсий, хўжалик ва социал-маданий масалаларни ҳал этишда касаба союзларининг роли муттасил ошиб бормоқда. СССР Олий Советига сайлов тўғрисидаги қонуннинг қабул қилиниши касаба союзларининг ижтимоий-сиёсий фаолиятини активлаштириш учун янги қулай шароитлар яратиб беради. Бу қонун акти КПСС XXV съезди қарорларини муваффақиятли бажариш учун курашда меҳнаткашларнинг ижодий ва меҳнат ташаббусларини янада ривожлантиришда катта омил бўлади.

Нотиқ янги қонунни тўла-тўкис маъқуллаш ва қабул қилиш тўғрисидаги таклифни қўллаб-қувватлади.

СССР Олий Советига сайлов тўғрисидаги қонун лойиҳаси — социалистик демократияни янада равнақ топтириш, ривожланган социалистик жамият ҳаётида советларнинг ролини ошириш далилидир, деди Латвия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси, депутат **П. Я. Страутманис.** У айтдики, қонун халқ депутатлари партия йўлининг омма ўртасидаги ҳақиқий актив тарғиботчилари, жамиятимизни янада равнақ топтириш учун курашчилари бўлишларига кўмак беради.

Депутат социалистик демократиянинг буржуазия «демократияси» деб аталмиш демократиядан устунликларига муфассал тўхталди. Ҳақиқий халқ ҳокимияти шароитларидагина жамиятнинг ҳамма аъзолари давлат ишларини бошқаришда кенг кўламда қатнашиш учун реал имкониятларга эга бўладилар. Совет халқига айни шундай шароитлар таъминлаб берилган.

Чувашия АССР Моргауш районидаги ўрта мактабнинг муаллимаси, депутат **Т. А. Анисова** қонун лойиҳасига катта эътибор бериб, унда СССР Олий Советига сайлов ўтказиш билан боғлиқ масалаларнинг ҳаммасини тартибга солувчи конкрет нормалар баён этилган, деб таъкидлади. Қонун, деб уқтирди у, сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ҳамма босқичларида совет сайлов системасининг изчил ва ҳақиқий демократизмини ифодалайди.

Нотиқ депутатларнинг янги қонунни қабул қилиш тўғрисидаги таклифларини қўллаб-қувватлаб, қонун миллион-миллион совет кишилари сайлов кампаниясида, жамият ва давлат ишларини бошқаришда янада актив қатнашишларига имкон беради, деб таъкидлади.

Депутатлар палаталар бўйича алоҳида-алоҳида овоз бериб, СССР Олий Советига сайлов тўғрисидаги қонунни бир овоздан қабул қилдилар.

СССР Олий Совети Президиумининг секретари, депутат **М. П. Георгадзе** СССР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлаш тўғрисида доклад қилди.

Депутатлар СССР Олий Совети Президиумининг фармонларини бир овоздан тасдиқладилар ҳамда тегишли қонун ва қарорларни қабул қилдилар.

Колхозчиларнинг пенсия таъминотини янада яхшилаш тўғрисидаги қонун ҳам қабул қилинди.

Шу билан тўққизинчи чақириқ СССР Олий Советининг тўққизинчи сессияси ўз ишини тугатди.

(ТАСС).

ДЕПУТАТ Н. М. МАТЧОНОВ НУТҚИ

(НАМАНГАН ОБЛАСТЬ, ЧОРТОҚ САЙЛОВ ОКРУГИ)

Депутат ўртоқлар! ССР Иттифоқининг янги Конституцияси кучга кириши биланоқ мамлакатнинг Олий Совети Совет Иттифоқи давлат ҳокимиятининг ижро этувчи ва бошқарувчи олий органи бўлмиш СССР Министрлар Совети тўғрисидаги Қонун лойиҳасини кўриб чиқаётганлиги чуқур маънога эгадир.

ССР Иттифоқи Министрлар Совети тўғрисидаги Қонун лойиҳасининг ишлаб чиқилиши ва шу сессия муҳокамасига қўйилиши бизнинг партиямиз, унинг Марказий Комитети, Марказий Комитет Сиёсий бюроси, шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев совет умумхалқ давлатини ривожлантириш, социалистик демократияни ва совет қонунчилигини такомиллаштириш, давлат ишларини бошқарувчи органларга раҳбарлик савиясини бутун чоралар билан юксак даражага кўтариш масалаларини ленинча изчиллик ва собит қадамлик билан ҳал этаётганликларини яққол исбот этувчи далиллардан яна биридир.

Биз Қонун лойиҳасини муҳокама қилар эканмиз, зўр мамнуният ва ватанпарварларча ифтихор туйғулари билан қуйидагиларни таъкидлаб ўтамиз: СССР ҳукумати ўз фаолиятини ташкил этишда Коммунистик партия ва совет давлатининг асосчиси, Советлар мамлакати ишчи-деҳқонлар ҳукуматининг биринчи бошлиғи Владимир Ильич Лениннинг ишлаб чиққан принципларига оғишмай амал қилиб, Коммунистик партия ва унинг Марказий Комитети қарорларига, ССР Иттифоқи Конституциясига, Совет Иттифоқи қонунларига амал қилиб, ўз зиммасига юкланган вазифаларни шараф билан бажармоқда, раҳбарликнинг ленинча услуби намуналарини кўрсатмоқда.

СССР ҳукуматининг сиёсати совет жамиятининг раҳбар ва етакчи кучи, унинг сиёсий системаси, давлат ва жамоат ташкилотларининг ўзаги бўлмиш КПССнинг сиёсати билан чамбарчас боғланган.

Барча совет кишилари каби Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам КПСС ва Совет ҳукуматининг ички ҳамда ташқи сиёсатини якдиллик билан маъқуллаб, қўллаб-қувватламоқдалар. Бу сиёсат совет умумхалқ давлатининг, барча қардош республикаларимизнинг ҳаётий манфаатларини акс эттиради.

КПСС Марказий Комитетининг кеча тамом бўлган Пленуми қарорлари бутун партия ва халқ учун, барча давлат, хўжалик ва жамоат ташкилотлари учун янги катта вазифаларни белгилаб берди. Пленум коммунистик қурилишнинг зарбдор соҳаси бўлмиш қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Марказий Комитет Пленумида қилган ёрқин, сермазмун докладида КПСС XXV съездининг қарорлари қандай бажарилаётганлиги марксча-ленинча анализ қилинди, совет халқи бунёдкорлик меҳнатининг ажойиб натижалари якунланди, партиянинг аграр сиёсатини амалга оширишга доир актуал проблемалар баён қилинди, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини кескин равишда юксалтириш, унинг самарадорлигини ошириш ва сифат кўрсаткичларини яхшилаш йўллари белгилаб берилди.

Барча кадрларимизнинг диққат эътибори партия, давлат, план ва меҳнат интизомини бутун чоралар билан мустаҳкамлашга, бошқарув ва ишлаб чиқариш, партия ва совет ишининг ҳамма бўғинларида қатъий масъулият сезишни таъминлашга, юксак ишчанлик ва принципиаллик вазиятини, камчиликлар билан курашда кескин талабчанлик вазиятини ҳамма жойда вужудга келтиришга қаратилмоқда. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладида ва КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорида белгиланган улуғвор ҳаракат программасини амалга ошириш — умумхалқнинг вазифасидир. Бу программа барча ташкилотларимиздан, ҳар биримиздан, СССР Олий Совети депутатларидан зўр ғайрат билан ишлашни талаб этади.

Ўртоқлар! Биз КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Алексей Николаевич Косигиннинг ССР Иттифоқи Министрлар Совети ҳақидаги Қонун лойиҳаси тўғрисида қилган батафсил докладини зўр эътибор билан тингладик. Докладда, шунингдек СССР Олий Совети ҳар икки палатаси Қонун лойиҳаларини тайёрлаш комиссияларининг депутат ўртоқ И. Г. Кэбин томонидан қилинган қўшимча докладида янги қонунчилик актининг буюк аҳамияти ҳар томонлама таърифлаб берилди. Бу актнинг қоидалари СССР Конституциясига тамомила мос бўлиб тушади. Ана шу энг муҳим умумдавлат ҳужжатида ривожланган социализм шароитида СССР Министрлар Совети кўп қиррали фаолиятининг асосий йўналишлари умумхалқ давлати функцияларига тамомила мувофиқ равишда қисқа ва аниқ белгилаб берилди. ССР Иттифоқи Министрлар Совети сабот-матонат билан ва самарали равишда шуғулланаётган ҳамма масалалар жуда равшан кўрсатиб берилди.

Қонун лойиҳасида СССР Министрлар Советининг компетенцияси, унинг фаолиятидаги асосий принциплар ва экономика, социал ривожланиш, маданият, фан ва техниканинг ҳамма соҳаларидаги, халқ меҳнати ва турмушининг ҳамма тармоқларидаги ваколатлари тўғрисида, шунингдек СССР министрликлари, давлат комитетлари ва бошқа қуйи органларга раҳбарлик қилиш билан, уларнинг фаолияти устидан контролни амалга ошириш билан боғланган туб ташкилий масалалар юзасидан таърифлаб берилган қоидалар КПСС XXV съездининг кўрсатмаларини ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқларида коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичини ҳисобга олиб, ҳукумат, барча давлат органларининг иш услуби ҳамда методларини яхшилаш, уларнинг ташкилотчилик ролини ошириш ҳақида баён этилган асосий йўл-йўриқларини амалга ошириш мақсадини кўзда тутади.

Қонун лойиҳасида СССР Министрлар Советининг иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари билан муносабатлари чуқур асосланиб берилди. Бу эса ягона ССР Иттифоқига жипслашган барча қардош республикаларни ҳар томонлама ривожлантиришга қаратилган ленинча миллий сиёсатнинг моҳиятидан келиб чиқади. Бизнинг иттифоқимиз бутун жамиятнинг манфаатларини ҳар бир миллатнинг манфаатлари билан уйғун равишда боғлаб борувчи кўп миллатли совет давлати тузилишининг ҳаётга қобил ва мукаммал формаси эканлигини яққол ва очиқ-равшан кўрсатди. Бу моддадаги қоидалар қарор топган ва тўла-тўкис яхши натижа берган практикага асосланади. Шу практикага мувофиқ СССР Министрлар Совети ўз компетенцияси доирасида иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг СССР олий ҳокимият органлари ва бошқармаларининг қарорларини амалга ошириш соҳасидаги фаолиятини йўналтириб ва мувофиқлаштириб туради, халқ хўжалик вазифаларини ҳал этишда республикалар Министрлар Советлари ва СССР министрликлари, давлат комитетлари ва бошқа қуйи органлар ўртасидаги ўзаро алоқанинг кўп томонлама боғланишини таъминлайди.

Биз бугун Қонун лойиҳасини кўриб чиқаётган пайтда ҳам КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети социалистик Ўзбекистонни янада яшнатиш тўғрисида доим жуда катта иш қилаётганликларини самимий миннатдорчилик туйғулари билан қайд этиб ўтамиз.

Биз кўриб чиқаётган Қонун лойиҳасида давлат нуқтаи-назаридан ғоят муҳим бўлган бошқа масалалар билан бир қаторда СССР Министрлар Советининг Олий Советга, сессиялар ўртасидаги даврда эса Олий Совет Президиумига ҳисоб бериб туриши принципини изчил амалга ошириш зарур эканлиги таъкидлаб ўтилганлиги қонуниятли бир ҳолдир. ССР Иттифоқи ҳукуматининг Олий Совет қарорлари, Олий Совет қабул қилган қонунлар қандай бажарилаётганлиги ҳақида, доимий комиссияларнинг тавсиялари, депутатларнинг таклифлари ва мулоҳазалари қандай амалга оширилаётганлиги тўғрисида берган ахбороти СССР Олий Совети Президиумида ўртоқ Л. И. Брежнев раислигида кўриб чиқилди. Бу ахборот барча Советлар ва уларнинг ижроия органлари учун СССР Конституцияси талабларига, социалистик демократия принципларига сўзсиз риоя этиш намунаси бўлиб хизмат қилади. Бу эса бошқарув органларининг иқтисодий ва социал-маданий қурилишга раҳбарлигини яхшилаш, самарадорлик ҳамда иш сифатини ошириш учун резерв ва имкониятлардан самаралироқ фойдаланишга шубҳасиз, жуда катта ёрдам беради.

Депутат ўртоқлар! Сўзга чиққан бошқа депутатлар каби мен ҳам СССР Министрлар Совети тўғрисидаги Қонун лойиҳасини маъқуллаш ҳақидаги таклифни тамомила қўллаб-қувватлайман.

Янги Қонундаги қоидаларнинг амалга оширилиши давлат аппаратининг ишини янада юксак даражага кўтаради, халқ хўжалигини ривожлантириш вазифаларини амалга оширишда халқ депутатлари Советлари ижро этувчи ва бошқарувчи органларининг активлигини кучайтиришни таъминлайди. Биз бунга аминмиз.

Ўзбекистон меҳнаткашлари социалистик Ватан олдидаги, СССРда яшовчи қардош халқлар олдидаги ватанпарварлик ва интернационал бурчларини яхши англаб, 1978 йил учун қабул қилинган давлат топшириқлари ва социалистик мажбуриятларни ҳамда ўнинчи беш йиллик планни бажариш учун фидокорона кураш олиб бормоқдалар. Саноат ходимлари йилнинг биринчи ярми планини муддатидан илгари бажардилар, пландан ташқари қарийб 200 миллион сўмлик маҳсулотни реализация қилдилар. Капитал маблағлар ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 8 процент кўпроқ ўзлаштирилди, кўпгина янги ишлаб чиқариш қувватлари, уй-жой, маданий-маиший объектлар қурилди.

Колхоз ва совхозлар давлатга гўшт, сут, тухум ва жун сотиш ҳамда топшириш юзасидан берилган ярим йиллик топшириқларни ошириб бажардилар. Ҳозирги пайтда давлатга 30 минг тоннага яқин пилла сотилди. Республикада шу кунгача ўтган йилдагига нисбатан икки баравар кўп дон тайёрланди. Чорвачилик учун ем-хашак жамғариб қўйиш соҳасида катта ишлар қилинмоқда.

Шу йилнинг кўклам ва ёз фаслида об-ҳаво шароити ғоят ноқулай келганлиги натижасида жуда катта қийинчиликлар рўй берди, катта майдонларда чигитни бир неча бор қайта экишга тўғри келди ва деярли барча областларда ғўзанинг ривожи ғоят кечикди. Ўзбекистон пахтакорлари ана шу қийинчиликларни кескин суратда бартараф қилиб, КПСС Марказий Комитети ва СССР ҳукуматининг республикага берган моддий-техника ёрдамига таяниб, ишлаб чиқариш соҳасидаги бой тажрибадан, фан ва техника ютуқларидан фойдаланиб, ҳамма жойда экинларни ғоят сифатли парвариш қилишни маҳорат билан уюштирдилар. Улар қаҳрамонона меҳнат қилиш ва уюшқоқлик намуналарини кўрсатмоқдалар, табиий офатдан кўрилган зарарни мумкин қадар камайтириш, 1978 йилда Ўзбекистоннинг камида 5 миллион 550 минг тонна «оқ олтин»ини Ватанга туҳфа қилишдан иборат масъулиятли мажбуриятнинг бажарилишини таъминлайдиган миқдорда ҳосил етиштириш учун бутун куч-ғайратларини сарф қилмоқдалар. Республикамизнинг меҳнаткашлари партияга, Ватанга берилган ваъданинг устидан чиқамиз, деб аҳд қилганлар. КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорлари уларга янги куч ва ғайрат бағишламоқда.

Депутат ўртоқлар, Ўзбекистон меҳнаткашлари жон-жаҳон партиянинг топшириқларини, партиянинг XXV съезди қўйган вазифаларни шараф билан бажарадилар, Ватанни ажойиб зафарлар билан хурсанд қиладилар, бу зафарлар Ватанимиздаги қардош халқларнинг муштарак ишига — коммунизм қуриш йўлидаги курашга қўшилган салмоқли ҳисса бўлади, деб КПСС Марказий Комитетини, СССР Олий Советини ва Совет ҳукуматини, шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежневни ишонтиришга ижозат бергайсиз.

БЕШ ЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ

Ремзи Абхаиров Чирчиқ трансформатор заводида пайвандловчи бўлиб ишлайди. Корхона коллективининг ўнинчи беш йиллик учинчи йили топшириқларини СССР Конституцияси қабул қилинган куннинг бир йиллигигача бажариш учун қилаётган ҳаракатида унинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Пастдаги суратда эса Тошкент кабель заводининг илғор ишчиси Абдулла Пиримов. У беш йилликни уч ярим йилда бажаришга аҳд қилган.

Н. Глауберзон фотолари.

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1978 йилнинг июнида ем-хашак тайёрлаш юзасидан социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи **Қашқадарё областида** қолдирилди (область партия комитетининг секретари ўртоқ Ғойибов, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Элбоев, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Жабборов). Бу область бир ойда 428,3 минг тонна — йиллик планнинг 76,8 проценти миқдорида дағал ем-хашак тайёрлаган, шу жумладан 143,5 минг тонна — планнинг 73 проценти миқдорида сенаж бостирган, ўт талқони тайёрлаш планини 37,5 процент қилиб адо этган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи Самарқанд областининг **Қўшработ районига** берилди (район партия комитетининг секретари ўртоқ Эргашев, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Мўминов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Кувондиқов). Бу район дағал ем-хашак тайёрлаш юзасидан зиммасига олган мажбуриятини 84,1 процент қилиб, шу жумладан июнь ойида 53,6 процент қилиб бажарган, сенаж бостириш мажбуриятини 250 процент қилиб, витаминли ўт талқони тайёрлаш мажбуриятини 54,6 процент қилиб адо этган. Байроқ Тошкент областининг Калинин районидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи Сурхондарё областининг **Ленин йўли** районида қолдирилди (район партия комитетининг секретари ўртоқ Эргашев, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Турсунов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Жуманазаров). Бу район дағал ем-хашак тайёрлаш юзасидан йиллик мажбуриятини 80,8 процент қилиб, шу жумладан июнь ойида 33,8 процент қилиб бажарган, сенаж бостириш мажбуриятини 101,7 процент қилиб, шу жумладан июнь ойида 38 процент қилиб адо этган.

* * *

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети давлатга сабзавот, картошка, ҳўл мева сотиш юзасидан областлар, районлар, колхозлар ва совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақа якунларининг 1978 йил 1 июлгача бўлган ҳолатини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

— **Сурхондарё области** (область партия комитетининг секретари ўртоқ Каримов, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Туробов, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Бердиев, область қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифатини текшириш бош давлат инспектори ўртоқ Саъдуллаев, область матлубот союзи правлениесининг раиси ўртоқ Холиқов). Бу область давлатга сабзавот сотиш планини 106,8 процент, картошка сотиш планини 32,7 процент, ҳўл мева сотиш планини 27,6 процент қилиб бажарган;

— Тошкент областидаги **ихтисослаштирилган Калинин районига** (район партия комитетининг секретари ўртоқ Қамбаров, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Аҳмедов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Ҳайдаров, район қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифатини текшириш бош давлат инспектори ўртоқ Халилов, район матлубот союзи правлениесининг раиси ўртоқ Цой). Бу район давлатга сабзавот сотиш планини 49,7 процент, картошка сотиш планини 60,5 процент ҳўл мева сотиш планини 48,4 процент қилиб адо этган;

— Бухоро областининг **Ромитан районига** (район партия комитетининг секретари ўртоқ Истамов, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Қаландаров, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Шаропов, район қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифатини текшириш бош давлат инспектори ўртоқ Насруллаев, район матлубот союзи правлениесининг раиси ўртоқ Жўраев). Бу район давлатга ҳар хил сабзавотлар сотиш планини 24,3 процент қилиб, ҳўл мева сотиш планини 101 процент қилиб адо этган;

— Қашқадарё область **Китоб районидаги Улуғбек номли колхозга** (колхоз правлениесининг раиси ўртоқ Холиқов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Хидиров). Бу колхоз давлатга ҳар хил сабзавот сотиш планини 71 процент, картошка сотиш планини 126 процент, ҳўл мева сотиш планини 68 процент қилиб бажарган;

— Тошкент область **Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхозига** (совхоз директори ўртоқ Мелибоева, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Мирзоҳидов, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Абдуллаев). Бу совхоз давлатга ҳар хил сабзавот сотиш планини 54,2 процент, картошка сотиш планини 116,7 процент, ҳўл мева сотиш планини 57 процент қилиб адо этган;

— Қашқадарё область **Нишон районидаги К. Маркс номли совхозга** (совхоз директори ўртоқ Тўраев, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Кўзиев, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Сатторов). Бу совхоз давлатга ҳар хил сабзавот сотиш планини 24 процент, картошка сотиш планини 110 процент, ҳўл мева сотиш планини 98,8 процент қилиб адо этган.

КАТТА ПРОГРАММА

Жаҳон матбуоти КПСС Марказий Комитети Пленумининг якунларига катта эътибор бермоқда. Қардош социалистик мамлакатларнинг матбуоти КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг «СССР қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тўғрисида» қилган докладини, Пленумнинг қарорини биринчи саҳифада эълон қилмоқда. Обзорчилар Пленум якунларини шарҳлаб, Л. И. Брежнев докладида, Пленум қабул қилган қарорда СССРда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтириш, совет кишилари турмуш даражасини оширишнинг катта программаси белгилаб берилганлигини айтмоқдалар.

Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети Пленумида қилган доклади XXV съезд тарихий қарорларини амалга ошириш йўлида қўйилган муҳим қадам, КПСС аграр сиёсатини янада ижобий ривожлантириш негизи, деб ёзади Болгариянинг **«Работническо дело»** газетаси. Совет қишлоқ хўжалигининг миллион-миллион меҳнаткашлари катта муваффақиятларга эришдилар.

Л. И. Брежневнинг докладида СССР қишлоқ хўжалигида эришиш лозим бўлган янги янада юксак марралар белгилаб берилганлигидан ташқари олға томон ҳаракатга тўсқинлик қилиб турувчи камчиликлар ҳам очиқдан-очиқ кўрсатиб ўтилган. Совет қишлоқ хўжалиги олдида Советлар мамлакатининг коммунизм сари шижоатли ҳаракатига мувофиқ янгидан-янги уфқлар очилмоқда, деб ёзади газета.

Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети Пленумида қилган докладида ҳозирги босқичда КПССнинг социалистик қишлоқ хўжалигини ривожлантириш борасидаги сиёсати ва амалий фаолияти ҳар томонлама чуқур илмий анализ қилиб берилган, деб ёзади Чехословакиянинг **«Руде право»** газетаси. Газета КПСС қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш программасини қабул қилган 1965 йилда совет қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда бошланган янги босқич катта аҳамиятга эга бўлганлигини кўрсатади. КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорлари — партия Советлар мамлакатининг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш эҳтиёжларига жуда катта аҳамият бераётганлигининг, совет кишилари моддий фаровонлигини янада ошириш тўғрисида партия ғамхўрлигининг янги ифодасидир.

КПСС Марказий Комитетининг ленинча аграр сиёсат тараққиётининг янги босқичини бошлаб берган 1965 йил март Пленумидан бери, деб ёзади ГДРнинг **«Нойес дойчланд»** газетаси, СССР қишлоқ хўжалиги иқтисодий ва социал жиҳатдан олға қараб катта қадамлар ташлади. КПСС белгиланган йўлга қатъий амал қилиб, аграр проблемалар катта программасини ҳал эта билди.

Венгриянинг **«Непсабадшаг»** газетаси КПСС Марказий Комитетининг Пленуми партия ва совет органлари ишида, шунингдек қишлоқ хўжалигини бошқариш органлари ишида эришилган ижобий натижалар ва камчиликлар тўғрисида Л. И. Брежнев докладида берилган баҳоларни тамомила маъқуллади, деб таъкидлайди.

Ғарб мамлакатларининг матбуоти КПСС Марказий Комитети Пленуми якунларини муҳокама қилиб ва шарҳлаб ёзадики, Совет давлати жуда кўп аграр проблемаларни ҳал эта билди ва ҳозир олға қараб янги қадам ташлашга мўлжалланган тадбирларни ишлаб чиқди. Л. И. Брежнев, деб ёзади **«Нью-Йорк таймс»** газетаси, шу муносабат билан Пленумда қилган докладида совет қишлоқ хўжалиги эришган муваффақиятлар тўғрисидагина гапириб қолмай, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш, қишлоқда турмуш даражасини ошириш зарурлигини таъкидлади.

(ТАСС).

МУТАХАССИСЛАР МАСЛАҲАТИ

ҲОСИЛ ТЎПЛАШДА ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ОЙ

Июль ғўза янада гуллайдиган ва ҳосилга кирадиган давр. Ҳосилга киришнинг интенсивлиги ва кўп ҳосил тўплаш бу ойда ғўзани қандай парвариш қилишга боғлиқдир. Кўпгина далаларда ғўза гуллай бошлади, дастлабки кўсаклар ҳосил бўлди. Айни вақтда, айниқса, Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Сирдарё ва Самарқанд областларида ғўзанинг ривожланиши бир ойча кечикиб бошланган участкалар ҳам оз эмас. Бегона ўтлар босган ва кўчат сийрак бўлган далалар бор. Ғўзани суғориш ва ўғитларни солиш ишларини сифатсиз бажариш ҳоллари содир бўлмоқда.

Бу йил ғўза вилт касаллиги билан ҳар қачонгидан эрта касаллана бошлади. Пахта майдонларида ўргимчаккана, ғўза тунлами ва кўсак қурти пайдо бўлди. Республикамизда ғўзанинг ривожланиш даражаси 15 кундан 20 кунгача орқада қолмоқда.

Бундай мураккаб шароитда пахтакорлар ғўзани парвариш қилиш ишларини кенг кўламда авж олдирдилар, агротехника тадбирларини амалга оширишда механизаторлар [illegible] этишда янги имкониятлар ҳамда резервларни қидириб топмоқдалар. Ленин йўли, Бўка, Ленин, Ромитан ва бошқа бир қатор районларнинг колхоз ҳамда совхозларида «Ҳар бир далага — Сифат белгиси» шиори остида юксак деҳқончилик маданияти учун мусобақа кенг тус олди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети районлар ва хўжаликларнинг далаларга «Сифат белгиси» берган ҳолда ғўзани юқори сифатли парвариш қилиш учун мусобақани ташкил этиш соҳасидаги иш тажрибасини маъқуллади.

Июль ойида ғўзани меҳр билан сифатли парвариш қилиш мўл ҳосил тўплашни таъминлайди. Шу муносабат билан июль ойида пахтакорларнинг эътибори нималарга қаратилмоғи керак?

СУҒОРИШГА АЛОҲИДА ЭЪТИБОР БЕРИШ ЗАРУР

Июль ойида ғўзани суғориш алоҳида аҳамият касб этади. Бу даврда ўсимлик туплари бир кеча-кундузда ўз вазнига нисбатан 5-6 баравар кўп сувни сарфлайди. Тупроқда намнинг етишмаслиги, ғўзани чанқатиб қўйиш ҳосил элементларининг оммавий равишда тўкилиб кетишига сабаб бўлади. Айни вақтда ғўзани ортиқча суғориш ҳам зарарли. Бундай ҳол ғўза тупларининг ғовлаб кетишига, ҳосилнинг етилиши кечикишига олиб келади. Ҳамма жойда каналларда сув етарли бўлган бу йилги шароитда хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассисларининг ҳар бир пайкалда ғўзани суғоришни тўғри ташкил этиш соҳасидаги роли ҳамда масъулияти ошади. Сув билан таъминланиш яхши бўлганлигидан фойдаланиб, бирорта ҳам даладаги экин чанқатиб қўйилмаслиги, айни вақтда ортиқча суғорилмаслиги зарур.

Агар сув танқис бўлган ўтган йиллардаги шароитда бир суғориш билан иккинчи суғориш орасидаги даврни узайтиришга интилинган бўлса, бу йил икки суғориш орасидаги даврни қисқартириш мақсадга мувофиқдир. Бунда суғориш нормасини қатъий равишда табақалаштириш лозим. Сизот сувлар чуқур жойлашган ва ўрта ҳамда оғир соғ тупроқли участкаларда ҳар гектар ердаги ғўзани суғориш учун бериладиган сувнинг миқдори 1100-1300 кубметрдан, сизот сувлар юза жойлашган участкаларда эса 800-900 куб метрдан ошмаслиги лозим. Афсуски, амалда сувни ғўза қатор ораларидан 2-3 кеча-кундуз давомида оқизган ҳолда бир гектар ердаги ғўзани суғориш учун 1500-2000 куб метр сув сарфлаш ҳоллари юз бермоқда. Бу ҳол ерга солинган озуқа элементларининг ғўза илдизи етмайдиган қатламларга [illegible] ювиб кетишига [illegible] келади.

Июль ойида ғўзани суғорганда [illegible] тупроқ [illegible] чуқурлиги [illegible] ошмаслиги [illegible]. Агар бригадалар [illegible] берилаётган [illegible] билан [illegible] бир [illegible] гектар [illegible] тупроқ [illegible] 1 гектар [illegible] суғорилга[illegible] шундай [illegible].

[illegible] назо[illegible] комиссиялар ғўзани [illegible] бутун давомида [illegible] кун бўйи[illegible] ўсимлани[illegible] контрол[illegible] муҳим [illegible]. Ҳозирги [illegible] суғо[illegible] фойда[illegible] сувдан [illegible] фойда[illegible]. Ғўзани [illegible] суғориш [illegible] сувчи[illegible] [illegible]атиш лозим.

ҒЎЗА ҚАТОР ОРАСИНИ ИШЛАШ

Ғўзани суғоргандан кейин унинг қатор орасини ўз вақтида ва сифатли культивация қилиш жуда муҳим аҳамиятга эга. Айрим хўжаликларда баъзи ҳолларда ғўзани суғоргандан кейин унинг қатор орасини тупроқ етилиши биланоқ эмас, балки қотиб кетганидан кейин узок кечикиш билан культивация қилинади. Бу кесак кўчишига ва тупроқдаги намнинг тез кўтарилиб кетишига олиб келади. СоюзНИХИ ўтказган тажрибалар натижасида шу нарса аниқланганки, ғўза суғорилганидан кейин қатор орасидаги тупроқ етилиши биланоқ эмас, балки 3-4 кун кечикиб культивация ўтказиш пахтанинг ҳосилдорлиги гектар бошига 4-6 центнер камайиб кетишига сабаб бўлади.

Ғўза қатор ораси культивация қилинганида тупроқ юмшайди, унинг зичланиши тугатилади, бегона ўтлар йўқолади, нам сақланади, зарарли тузларнинг ер юзасига кўтарилиб чиқиши камаяди. Ғўза қатор орасидаги тупроқ устки қатламининг майин ҳолда сақланиши тупроқдаги микроорганизмлар фаолиятини яхшилайди, ҳаво тупроқнинг чуқур қатламларига киришини кучайтиради, ерга солинган ўғитлар ғўзанинг илдизи жойлашадиган зонага етиб боришини таъминлайди.

Май ва июнь ойларида кўп ёғингарчилик бўлиши ва чигит қайта экилиши натижасида тупроқ кучли равишда зичлашиб кетди. Шу сабабли колхоз ва совхозлар пахта майдонларида қайта-қайта чуқур культивация ўтказишга мажбур бўлишди. Бу ғўза вегетациясининг дастлабки даврида тўғри қилинган иш эди. Июль ойида эса ғўзани ҳар сафар суғоргандан кейин қатор орасини бир марта юқори сифатли культивация қилиш ва ғўза қатор ораларини ишлашни то ўсимлик туплари бир-бирига туташиб кетгунгача ана шу зайлда давом эттириш тавсия этилади.

СоюзНИХИ ва бошқа илмий-тадқиқот муассасалари кўп йиллар давомида ўтказган тажрибалар натижасида шу нарса аниқланганки, чигит қатор орасининг кенглиги 60 сантиметрлик схема билан экилган майдонлардаги ғўза қатор ораларини сифатли ишлаш учун культиваторларнинг энг четкадаги юмшатувчи ишчи органлари 6-8 сантиметр чуқурликка, ўртадаги ишчи органлари эса 12-14 сантиметр чуқурликка ботадиган қилиб ўрнатилиши керак. Чигит қатор орасининг кенглиги 90 сантиметрлик схема билан экилган майдонлардаги ғўза қатор ораларини сифатли ишлаш учун культиваторларнинг энг чеккадаги юмшатувчи ишчи органлари 6-8 сантиметр чуқурликка, ўртадаги ишчи органлари эса 16-18 сантиметр чуқурликка ботадиган қилиб ўрнатилиши лозим. Ғўза қатор орасини культивация қилганда ҳимоя зонасининг кенглиги 10-12 сантиметрдан ошмаслиги даркор. Ғўза қатор оралари охирги марта культивация қилинганида культиваторларнинг ғўза қаторининг ёнидаги тупроқни юмшатувчи энг чеккадаги иккита ишчи органи 4-5 сантиметр чуқурликка ботадиган қилиб ўрнатилиши ва 10-12 сантиметр кенгликда ҳимоя зонаси қолдирилиши, иккинчи жуфт ишчи органлари 6-8 сантиметр чуқурликка, учинчи жуфт ишчи органлари 8-10 сантиметр чуқурликка ва ўртадаги ишчи органлари 14-16 сантиметр чуқурликка ботадиган қилиб ўрнатилиши зарур. СоюзНИХИ маълумотларига биноан ғўза гуллаган ва ҳосилга кирган даврда унинг қатор орасини, айрим хўжаликларда қилинаётганидек, қайта-қайта чуқур культивация қилиш ўсимлик илдизларининг кесилишига олиб келади ва ҳосилга катта зарар етказади. Бу даврда кўп марта чуқур культивация ўтказиш эмас, балки ғўза қатор орасидаги тупроқни майин юмшатган ҳолда кам ва сифатли ўтказиш муҳим аҳамиятга эга.

Ғўза вегитациясининг бутун даври давомида бегона ўтларга қарши кураш муҳим агротехника усулларидан бири бўлиб қолади. Агар пайкалларнинг четидаги бегона ўтларга нитрофен сепилса, ғўза қатор ораларини культивация қилиш, кетмон чопиғи ўтказиш ва қўл билан ўтоқ қилиш яхши фойда беради. Фақат бегона ўтлардан тозаланган далалардагина ғўза тупларида кўп миқдорда ҳосил элементлари тўплаш ва мўл ҳосил олишга умид боғлаш мумкин.

Ғўза вегетациясининг бу ган ва ўсимлик туплари бирбирига туташиб кетган далаларда ўсимлик илдизининг қирқилиши ва ҳосил элементларининг тўкилишига йўл қўймаслик мақсадида культивацияни тўхтатиш мумкин. Бундай майдонларда шундан кейинги даврдаги ғўза парвариши қатор ораларидаги бегона ўтларни қўл билан ўтоқ қилиш, экинни суғориш, ғўзани чеканка қилиш ва қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашдан иборат бўлмоғи керак.

ҒЎЗАНИ ОЗИҚЛАНТИРИШНИ ТЕЗРОҚ ТУГАЛЛАЙЛИК

Ғўзани минерал ўғитлар билан озиқлантиришни ҳамма жойда 15 июлдан кечиктирмай тугаллаш зарур. Ғўзаси гуллаб, ҳосилга кираётган далаларда азотли ва фосфорли ўғитлар йиллик нормасининг қолган қисмининг ҳаммасини экинга тезроқ солиб бўлиш керак. Чигит кеч ёки қайта экилган жойларда ғўзага солинадиган азотли ва фосфорли ўғитларга, агар илгари калийли ўғитлар солинмаган бўлса, ҳар гектар ҳисобига 100—120 килограммдан хлорли калий қўшиш тавсия этилади. Ғўзани минерал ўғитлар билан охирги марта озиқлантирганда ўғит ҳар бир қатор орасига бир текис тушишини таъминлаш муҳим аҳамиятга эга.

Кўп марта ўтказилган тадқиқотлар ва илғор хўжаликларнинг тажрибасида шу нарса аниқланганки, агар минерал ўғитлар ғўзани озиқлантириш учун маҳаллий ўғитларга аралаштириб солинса, уларнинг фойдаси катта бўлади. Ғўза гуллаб, ҳосилга кираётган даврда ҳар гектар ер ҳисобига 500—700 килограмм гўнг минерал ўғитларга аралаштириб ғўзага солинса, пахтанинг ҳосилдорлиги гектар бошига ўрта ҳисобда 2—3 центнер ошади. Минерал ва маҳаллий ўғитлар аралашмаси ҳосил элементлари учун яхши чириган гўнгдан фойдаланиш тавсия этилади. Ўғит аралашмасини уни ерга солиш олдидан ҳар 2—2.5 тонна маҳаллий ўғитга бир тонна аммиак селитраси қўшиб тайёрлаш лозим. Шу муносабат билан бутун июль ойи давомида ҳамма жойда ғўзани маҳаллий ўғитлар билан озиқлантиришни давом эттириш, бунинг учун ғўзанинг вегетацияси даврида унга маҳаллий ўғитлар солишнинг барча усуллари ва воситаларидан фойдаланиш керак.

Ғўзанинг ўсиши ва ривожланишидаги қолоқликни гўнг ва маҳаллий ўғитларнинг бошқа манбаларидан кенг фойдаланиш йўли билан тугатиш мумкин. Гўнг минерал ўғитлардан шу билан фарқ қиладики, унинг таркибида ғўзанинг ўсиши ва ривожланиши учун жуда зарур бўлган микроэлементлар кўп.

Чеканка ҳосилдорликни оширишга ёрдам беради, кўсакларнинг пишишини тезлаштиради. Чеканка агар ўз вақтида ва техникавий жиҳатдан тўғри ўтказилса ижобий натижалар беради.

Чигит эрта экилган майдонларда чеканкани ўрта толали ғўза нави чигити экилган майдонлардаги ғўза тупларида 14-16 та ҳосил шохи пайдо бўлганда, ингичка толали ғўза нави чигити экилган майдонлардаги ғўза тупларида 18-20 та ҳосил шохи пайдо бўлганда ўтказиш тавсия этилади. Чигит кеч муддатларда қайта экилган майдонларда, шунингдек, ҳар гектар ердаги кўчат сони 160 минг туп ва бундан ошиқ бўлган пайкалларда чеканкани ғўза тупларида 12-13 та ҳосил шохи пайдо бўлганда ўтказиш керак. Кўп меҳнат талаб қиладиган бу агротехника тадбирини амалга оширишда чеканка қиладиган машиналардан кенг фойдаланиш лозим. Механизациялашган чеканка ҳам қўл билан чеканка ўтказгандаги даврда амалга оширилади. Лекин механизациялашган чеканкани орадан 7-10 кун ўтгандан кейин яна бир марта такрорлаш лозим. Бўйи яхши ўсмаган ғўзаларни чеканка қилиш тавсия этилмайди.

Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш мўл ҳосил тўплаш ва уни сақлаб қолишнинг муҳим шарти ҳисобланади. Бу даврда зараркунандалар пайдо бўлган жойларни аниқлаш учун пайкалларни ёппасига текширишни янада кучайтириш зарур. Зараркунандалар тарқалган жойлар аниқлангач, дарҳол дори сепишни амалга ошириш, бу ишни даставвал зараркунандалар сони хавфли равишда кўпайган жойларда бажариш, бунинг учун ерда ишлатиладиган аппаратлардан фойдаланиш тавсия этилади. Пахта майдонларида зараркунандалар оммавий равишда тарқалганлиги аниқланганида самолётлардан фойдаланиш керак. Илғор хўжаликлардан намуна олиб, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашнинг биологик ва интеграциялашган усулларидан кенг фойдаланиш даркор.

Мўл ҳосил учун кураш қизғин тус олган ҳозирги даврда ғўза парваришининг бутун агротехника комплексини юқори сифатли қилиб амалга ошириш, ғўзаси ривожланиш жиҳатидан орқада қолган майдонлардаги экинни олдинги ғўзаларга етказиб олиш, беш йилликнинг учинчи йили учун қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлайдиган даражада мўл ҳосил тўплаш имконини беради. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Экинзорларга Сифат белгиси бериш учун уни юқори сифатли парвариш қилиш юзасидан социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисида»ги қарорининг бажарилиши жойларда одамларнинг меҳнати қандай ташкил қилинишига кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Ушбу тавсиянома Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги мутахассислари ва СоюзНИХИ олимлари томонидан тайёрланган ҳамда область қишлоқ хўжалик бошқармалари агрономларининг республика кенгашида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

ДОН — ДАВЛАТГА

Республикамиз областларида ғалла ўриш ва давлатга дон топширишнинг бориши тўғрисида шу йил 6 июлга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда ўрилган майдон; учинчи устун — мавсум бошидан буён (экилган майдонга нисбатан процент ҳисобида); тўртинчи устун — бир кунда топширилган дон; бешинчи устун — мавсум бошидан буён топширилган дон (топшириққа нисбатан процент ҳисобида).

Андижон	—	99,1	3,0	87,6
Бухоро	1,8	78,1	2,9	77,3
Жиззах	3,0	46,2	3,7	55,9
Қашқадарё	2,2	91,8	—	100,8
Наманган	1,7	77,5	3,0	53,5
Самарқанд	2,7	55,2	4,3	46,9
Сурхондарё	2,8	74,0	1,0	53,7
Сирдарё	2,2	70,3	3,1	78,3
Тошкент	1,2	83,3	1,6	87,2
Фарғона	0,5	98,3	4,7	73,6
Республика бўйича	2,3	69,5	2,3	72,4

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ ФАН ВА ТЕХНИКА СОҲАСИДА ЛЕНИН ВА СССР ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИ КОМИТЕТИДАН

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги фан ва техника соҳасида Ленин ва СССР Давлат мукофотлари комитети 1979 йилда СССР Давлат мукофотларини олиш учун ишларни қабул қилишни давом эттиради.

Ишлар 1978 йилнинг 15 декабригача қабул қилинади.

Материалларни расмийлаштириш ва уларни мукофот олиш учун тақдим этиш билан боғлиқ бўлган ҳамма масалалар юзасидан қуйидаги адрес бўйича комитетга мурожаат қилиш керак: 125047, Москва шаҳри А-47, 3-Тверская-Ямская кўчаси, 46-уй. Телефонлар 250-38-08, 250-19-47, 250-37-14.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ

профессор-ўқитувчилар составидаги ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КАФЕДРАЛАР БЎЙИЧА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирлар: машина-трактор паркининг эксплуатацияси, ички ёниш двигателлари, тракторлар ва автомобиллар (профессорлар ёки доцентлар);

профессор: қишлоқ хўжалик мелиорацияси (ярим ставка);

доцент: қишлоқ хўжалик машиналари;

катта ўқитувчилар: олий математика (2), гидравлика, гидротехник иншоотлар, сув энергиясидан фойдаланиш, инженерлик конструкциялари, материалшунослик, чизма геометрия, гидромелиорация ишларини ташкил этиш, рус тили (2), қурилиш механикаси, қишлоқ хўжалик машиналари (2), қурилиш материаллари ва ишлари, машинасозлик технологияси, физика (2), жисмоний тарбия (2), машина-трактор паркининг эксплуатацияси, сув хўжалиги экономикаси, механизмлар ва машина деталлари назарияси;

ўқитувчилар: жисмоний тарбия (4).

ЯНГИЕР ФИЛИАЛИДА ИШЛАШ УЧУН

мудирлар: гидротехник иншоотлар, қишлоқ хўжалигида сув таъминоти (доцентлар ёки катта ўқитувчилар);

доцентлар ёки катта ўқитувчилар: сиёсий иқтисод, марксча-ленинча фалсафа, илмий коммунизм, қурилиш механикаси, машина деталлари, қишлоқ хўжалиги экономикаси, қишлоқ хўжалиги мелиорацияси, машина-трактор паркининг эксплуатацияси, тракторлар ва автомобиллар, инженерлик конструкциялари, қишлоқ хўжалигида сув таъминоти, гидротехник иншоотлар, сув энергияси ва насос станцияларидан фойдаланиш, автоматика ва ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаштириш асослари.

ассистентлар: физика, назарий механика;

ўқитувчилар: рус тили, чет тиллари.

ҚАРШИ ФИЛИАЛИДА ИШЛАШ УЧУН

доцентлар ёки катта ўқитувчилар: электротехниканинг назарий асослари, тракторлар ва автомобиллар, чорвачилик фермаларини механизациялаштириш, инженерлик конструкциялари, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши автоматикасининг асослари, ерни лойиҳалаш, сув энергияси ва насос станцияларидан фойдаланиш, қишлоқ хўжалик аҳолиси жойларини планировкалаш, инженерлик геодезияси, қишлоқ хўжалигида сув таъминоти, рус тили, жисмоний тарбия, қишлоқ хўжалиги мелиорацияси.

КОНКУРС МУДДАТИ — ЭЪЛОН ЧИҚҚАН КУНДАН БОШЛАБ БИР ОЙ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, ГСП, Қори Ниёзов кўчаси, 39-уй, кадрлар бўлими.

Ўзбекистон ССР Геология министрлиги

ЎРТА ОСИЁ ГЕОЛОГИЯ ВА МИНЕРАЛ ХОМ АШЁ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ (САИГИМС)

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конструкциялаш сектори мудири ва кон-қидирув ишларини механизациялаш ва технология бўлими **катта илмий ходими** (фан доктори ёки кандидати);

петрология сектори мудири: фойдали қазилма конлари геологияси бўлими **катта илмий ходимлари** (3 ўрин, фан доктори ёки кандидатлари), **кичик илмий ходимлар** (2);

мудирлар: олтин ва кумуш регионал металлогения сектори, нодир металлар конларини излаш методикаси ва прогнозлаш сектори ва углеродли кон формацияларн лабораторияси;

нодир металлар бўлими **катта илмий ходимлари** (3, фан доктори ёки кандидати);

геология-қидирув ишлари экономикаси бўлимининг **катта илмий ходими** (фан доктори ёки кандидати) ва кичик илмий ходими.

Конкурс муддати — 27 июлгача.

Мурожаат учун адрес: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Т. Шевченко кўчаси, 15-уй, илмий секретарь.

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра доцентлари: саноат тармоқлари иқтисоди, физика, илмий коммунизм, сиёсий иқтисод, тўқувчилик;

кафедра катта ўқитувчилари: меҳнат муҳофазаси, физика, илмий коммунизм (совет ҳуқуқи), назарий механика (Наманган умумий техника факультети), ҳисоблаш математикаси;

кафедра ассистентлари: тўқимачилик ва енгил саноат машиналари ва аппаратлари, тўқувчилик машинасозлиги технологияси, материаллар қаршилиги, жисмоний тарбия (2 ўрин).

Конкурс муддати — 24 июлгача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, ГСП, Горбунов кўчаси, 5-уй.

ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

«УЗГЛАВТАРА» ОЛМАЛИҚ ТАРА-РЕМОНТ БАЗАСИ «УЗГЛАВТАРА»НИНГ ТОШКЕНТ ТАРА-РЕМОНТИ ЗАВОДИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ УЧАСТКАСИ ҚИЛИБ ҚАЙТА

ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

Ҳамма даъволар 1978 йил 1 августгача Тошкент тара ремонти заводида қуйидаги адрес бўйича қабул қилинади: Тошкент шаҳри, С. Раҳимов райони, Металлистлар кўчаси, 100-уй.

ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ИШЛАШ УЧУН

кафедра доцентлари: саноат иқтисоди, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши;

АНДИЖОН ШАҲРИДА ИШЛАШ УЧУН

кафедра мудирлари: ижтимоий фанлар ва олий математика, статистика ва бухгалтерия ҳисобининг бирлашган кафедраси.

КОНКУРС МУДДАТИ — ЭЪЛОН ЧИҚҚАН КУНДАН БОШЛАБ БИР ОЙ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Олмазор кўчаси, 183-уй.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг «КИБЕРНЕТИКА» ЎЗБЕКИСТОН ИЛМИЙ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

операцион системалар лабораториясининг катта илмий ходими

вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

КОНКУРС МУДДАТИ — ЭЪЛОН ЧИҚҚАН КУНДАН БОШЛАБ БИР ОЙ.

Мурожаат учун адрес: 700125, Тошкент шаҳри, Ф. Хўжаев кўчаси, 34-уй.

Телевидение

БУГУН МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — Гимнастика. 9.55 — Мультфильм. 10.35 — «Илк қувончлар» (бадиий фильм, 2-серия). 11.30 — Фильм-концерт. 15.00 — Кинопрограмма. 15.55 — «Жонажон табиат». 16.15 — «Шахмат мактаби». 16.45 — «Москва ва москваликлар». 17.15 — «Диққат, йўл». 17.45 — «Орлёнок». 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Мультфильм. 19.10 — РСДРП II съездининг 75 йиллигига. 19.30 — Жаҳон халқларининг ижоди. 20.00 — СССР Олий Совети депутатлари ҳикоя қиладилар. 20.15 — «Илк қувончлар» (бадиий фильм, 3-серия). 21.30 — «Вақт». 22.00 — П. И. Чайковский номли VI халқаро конкурснинг тантанали ёпилиши. 01.00 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.00 — «До-ре-ми-фа-соль». 11.35 — «Касблар ҳақида ҳикоялар». 12.05 — «Бургутча» (бадиий фильм). 18.00 — Мультфильм. 18.15 — «Ёшлик». 18.50 — «Сифат ва самарадорлик — диққат марказида». 19.15 — «Ахборот». 19.30 — Кино оламида. 20.30 — «Ахборот». 20.50 «Қароқчилар». (спектакль). 21.30 — «Вақт» (Москва). 22.00 — «Қароқчилар» (спектакль давоми). 23.20 — Ҳужжатли фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — «Дипломли қассоб» (кинокомедия). 20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Фильм-концерт. 20.50 — «Тошкент ва тошкентликлар». 21.20 — Ўқув кўрсатуви. 21.50 — Ҳужжатли фильмлар.

ОБЛИГАЦИЯЛАРИНГИЗНИ ТЕКШИРИНГ!

1966 ЙИЛГИ 3%ли ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚЛАР ЗАЕМИ 96-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИНИНГ

РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Бу тираж 1978 йил 30 июнда Рига шаҳрида бўлиб ўтди.

ЗАЕМНИНГ ҲАММА ЕТМИШ ОЛТИ РАЗРЯДИДАГИ СЕРИЯ ВА ОБЛИГАЦИЯЛАРИНИНГ ҚУЙИДАГИ НОМЕРЛАРИГА ЮТУҚЛАР ЧИҚДИ.

серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)
100820	32*)	500	133498	18*)	500	165240	37*)	500
101440	24*)	500	133536	04*)	500	165372	26*)	500
102362	1—50	40	133929	1—50	40	165385	1—50	40
102584	02*)	500	134469	43*)	500	165620	31*)	500
102801	45*)	500	134507	05*)	500	166122	1—50	40
103295	1—50	100	134910	06*)	500	166393	21*)	500
103652	13*)	500	135215	1—50	40	166465	40*)	500
103918	1—50	100	135528	49*)	500	166627	29*)	500
104667	21*)	500	135926	43*)	500	166898	1—50	40
105604	06*)	500	136325	02*)	500	166996	24*)	500
106536	12*)	500	136499	1—50	100	167585	48*)	500
106983	22*)	500	136516	1—50	100	168093	25*)	500
107122	1—50	40	136542	1—50	40	169244	29*)	500
107720	47*)	1.000	137217	32*)	500	170202	1—50	40
108397	01*)	500	137526	1—50	40	170356	39*)	500
109132	16*)	1.000	137635	1—50	40	172478	1—50	40
109256	04*)	2.500	137674	49*)	1.000	172560	1—50	100
109639	1—50	100	137985	1—50	40	172923	20*)	5.000
110055	08*)	500	139338	34*)	500	173446	46*)	500
111307	1—50	40	140902	30*)	500	174570	49*)	500
111930	05*)	500	142085	04*)	2.500	174596	1—50	40
111943	1—50	40	142566	44*)	500	174688	50*)	1.000
112347	1—50	100	143124	41*)	1.000	174902	27*)	500
112675	1—50	40	143561	04*)	1.000	175411	39*)	500
112771	29*)	500	143927	45*)	500	175607	31*)	500
113983	30*)	500	143971	42*)	500	176405	1—50	40
114934	50*)	500	144115	49*)	500	176550	45*)	500
115208	48*)	500				176961	29*)	500
115922	28*)	500	145650	1—50	40	177242	46*)	500
116767	13*)	500	145704	27*)	500	177506	49*)	2.500
117081	17*)	500	146838	30*)	500	178956	1—50	40
117753	11*)	500	147802	27*)	500	179884	35*)	1.000
117889	25*)	500	150275	1—50	100	179940	1—50	100
118074	1—50	40	150366	44*)	500	180441	12*)	500
118975	1—50	40	150541	50*)	500	180886	12*)	500
119328	10*)	1.000	150697	1—50	40	181547	07*)	500
120530	20*)	500	151090	37*)	500	182078	20*)	500
121672	1—50	100	151808	45*)	500	182109	36*)	500
121825	1—50	40	152830	29*)	1.000	182344	1—50	40
122084	23*)	500	152856	1—50	40	184322	02*)	500
122335	1—50	100	155277	15*)	1.000	184334	1—50	40
122574	24*)	500	155435	24*)	1.000	185131	21*)	500
123590	23*)	500	155708	1—50	40	185713	15*)	500
124688	01*)	500	155830	45*)	500	186141	1—50	40
126473	29*)	2.500	156040	24*)	500	186879	01*)	500
126786	14*)	500	156386	40*)	2.500	188629	1—50	40
127079	23*)	500	156449	07*)	500	189213	1—50	40
127735	1—50	100	157274	45*)	500	189975	26*)	1.000
128738	1—50	100	158281	26*)	500	190943	1—50	100
128761	31*)	500	159542	16*)	500	191274	45*)	500
129168	15*)	500	160082	07*)	1.000	191438	26*)	500
129255	12*)	500	160323	1—50	40	191736	19*)	500
129376	14*)	500	160618	40*)	5.000	192027	12*)	1.000
129383	46*)	1.000	160678	1—50	40	192130	25*)	500
129809	02*)	1.000	160869	1—50	40	192992	32*)	500
130200	37*)	500	161107	45*)	500	194309	1—50	40
130235	45*)	1.000	161110	43*)	500	194766	25*)	500
131685	1—50	100	161524	38*)	1.000	194953	36*)	500
132127	01*)	500	162262	01*)	1.000	194961	38*)	1.000
132416	39*)	500	162582	13*)	500	198948	42*)	500
132893	44*)	500	164154	27*)	500	199099	1—50	40
132898	32*)	500	164231	42*)	500	199469	22*)	500
133479	1—50	40	164379	31*)	500	199961	11*)	500

*) Шу сериядаги облигацияларнинг қолган 49 номерига 40 сўмдан ютуқ чиқди.

Жадвалда йигирма сўмлик облигацияларга чиққан ютуқлар кўрсатилган.

Ўн сўмлик облигацияларга ютуқларнинг ярми тўланади.

Ютуқ суммасига облигация қиймати ҳам қўшилган.

Бу жадвал расмий ҳужжатдир. Ўзбекистон ССРдаги омонат кассалари газетанинг янги сони келганидан сўнг ютуқларни шу жадвалга мувофиқ белгиланган тартибда тўлайдилар.

Ютуқлар тиражини ўтказиш бўйича комиссиянинг раиси — Рига шаҳар халқ депутатлари Совети ижроия комитетининг раиси М. Я. ДУБРА.

Комиссиянинг масъул секретари — В. П. ЗАМОЛОДЧИКОВА.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Арвоҳнинг олтин тангалари — «ДРУЖБА» (11, 13, 15, 19, 21.00), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (10, 12, 14, 16, 18, 20.00), «ВОСТОК» (11, 13, 15, 17, 19, 20.40, кичик зал), «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда), ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ (кундуз ва кечқурун).

Қизил дипкурьерлар — «НУКУС» (11, 13, 15, 17, 19, 21.00), «МОСКВА» (13, 16, 17.45, 21.15), «ВОСТОК» (10.30, 12, 14, 16, 18, 20, 21.30, катта зал).

Филлар — менинг дўстларим — ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ номли (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Министр бўлишни истайман «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда).

Мўйловли энага — «ДРУЖБА» (12, 14, 16, 18, 20.00).

Муҳаббат ёзи — «КУКЧА» (11, 14, 17, 20.00).

Мимино — «ТИНЧЛИК» (13, 15, 17, 19, 21.00).

Ўйинчоқ — «МОСКВА» (14, 19.30).

ЁЗГИ БИНОДА

(20.50, 22.30)

Ўйинчоқ — «ФЕСТИВАЛЬ».

Катта умидлар — «ХИВА».

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

9 июль соат 19.00 да

СССР БИРИНЧИЛИГИ УЧУН «ДНЕПР» (Днепропетровск) — «ПАХТАКОР» (Тошкент)

командалари ўртасида

ФУТБОЛ

БУТУНИТТИФОҚ ИХТИРОЧИЛАР ВА РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАР ЖАМИЯТИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА СОВЕТИ ВА ПАТЕНТШУНОСЛИК ЖАМОАТЧИЛИК ИНСТИТУТИ РЕКТОРАТИ

8 июль соат 17.00 да ТОШКЕНТ ТЕХНИКА ЎЙИНИНГ КОНФЕРЕНЦ ЗАЛИДА

(Ленинград кўчаси, 48-уй)

ИНСТИТУТНИ БИТИРИБ КЕТГАНЛАР БИЛАН ИНСТИТУТ ТАШКИЛ ЭТИЛГАНИНИНГ 10 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАБ

ТАНТАНАЛИ УЧРАШУВ ЎТКАЗАДИ

Маълумотлар учун телефонлар: 33-90-89, 33-98-46.

Тошкент Автомобиль йўллари институти ректорати, партия комитети ва касаба союз ташкилоти КПСС тарихи кафедрасининг доценти, кекса коммунист, шахсий пенсионер

Игам Мавлонович МАВЛОНИЙнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон радиоси коллективи ёшлар учун эшиттиришлар бош редакциясининг редактори К. Мирзаахмедовга онаси

Тўғон МИРЗААҲМЕДОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000 ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04; масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05 секретариат — 33-72-83, 32-53-06. БЎЛИМЛАР партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18. саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16. совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26. фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27. хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29; стенографистка — 33-73-43, 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ — ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 3-19-72; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 55-35; Хоразм — 51-24; Бухоро — 3-31-42. Қашқадарё — 38-42; Фарғона — 4-20-84, Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85, Жиззах — 31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.